

**ACADEMIA „ȘTEFAN CEL MARE” A MINISTERULUI
AFACERILOR INTERNE AL REPUBLICII MOLDOVA
ȘCOALA DOCTORALĂ „ȘTIINȚE PENALE ȘI DREPT PUBLIC”**

**Cu titlu de manuscris
C.Z.U: 343.351:343.98(043.2)**

PĂUN CATALIN-BOGDAN

METODICA INVESTIGĂRII SPĂLĂRII BANILOR

REZUMATUL TEZEI DE DOCTOR ÎN DREPT

**Specialitatea: 554.04 – Criminalistică, expertiză judiciară,
investigații operative**

Autorul:	PĂUN Catalin-Bogdan
Conducător de doctorat:	OSTAVCIUC Dinu, doctor habilitat în drept, profesor universitar
Comisia de îndrumare:	OSOIANU Tudor, doctor în drept profesor universitar RUSNAC Constantin, doctor în drept conferențiar universitar COJOCARU Radion, doctor în drept profesor universitar

CHIȘINĂU, 2025

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale „Științe penale și Drept public” a Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Autor:

PĂUN Cătălin-Bogdan

Conducător de doctorat:

OSTAVCIUC Dinu, doctor habilitat în drept, profesor universitar, Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne a Republicii Moldova

Comisia de doctorat:

ODAGIU Iurie, **Președintele Comisiei**, doctor în drept, conferențiar universitar, Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne

OSOIANU Tudor, **Referent oficial**, doctor în drept, profesor universitar, Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne

PISARENCO Constantin, **Referent oficial**, doctor în drept, conferențiar universitar, Universitatea Liberă Internațională din Moldova

RUSU Vitalie, **Referent oficial**, doctor în drept, profesor universitar, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Secretar al Comisiei de doctorat:

RUSNAC Constantin, doctor în drept, conferențiar universitar, Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne

Susținerea publică va avea loc la data de 06.12.2025, ora 09:00, în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, pe adresa: or. Chișinău, str. Gheorghe Asachi, 21, blocul administrativ, etajul 2, Sala Consiliului de administrație.

Rezumatul și teza de doctorat pot fi consultate la biblioteca Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, pe pagina web a Școlii Doctorale „Științe penale și drept public” (<https://www.academy.police.md/scoala-doctorala/sustinere-teze-de-doctorat/teze-de-doctorat>) și pe pagina web a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (www.cnaa.md).

Autor:

_____ **PĂUN Cătălin-Bogdan**

Secretarul comisiei de doctorat: _____ **RUSNAC Constantin**,

doctor în drept,
conferențiar universitar

© PĂUN Cătălin-Bogdan, 2025

CUPRINS

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII.....	4
SUMARUL COMPARTIMENTELOR TEZEI.....	13
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI.....	19
BLIOGRAFIE.....	28
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI.....	36
ADNOTARE (în limbile română, engleză și rusă).....	38-40

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate. Actualitatea și importanța temei abordate, încadrarea temei în preocupările internaționale, naționale și zonale. Spălarea banilor reprezintă una dintre cele mai insidioase forme de criminalitate financiară, cu un impact profund asupra stabilității economice, securității naționale și încrederii publice în instituțiile statului. Caracterul său transnațional, disimulativ și adaptabil o transformă într-o provocare continuă pentru sistemele de justiție penală din întreaga lume. Actualitatea temei cercetate decurge din faptul că, în condițiile globalizării accelerate, mobilitatea capitalului ilicit a depășit frontierele juridice și economice, generând riscuri sistemice ce reclamă reacții coordonate, metodologii investigative moderne și politici coerente de prevenție și control. Pe plan internațional, preocupările pentru contracararea acestui fenomen s-au concretizat prin constituirea unor organisme specializate, precum FATF, care a stabilit standardele globale în materie de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Recomandările FATF, transmise în mod continuu către statele membre, au contribuit la dezvoltarea unui cadru de cooperare internațională care include schimbul de informații financiare, armonizarea cadrului normativ penal și adoptarea unor metode unitare de evaluare a riscurilor. În paralel, Uniunea Europeană a adoptat, într-un ritm progresiv, o serie de directive și regulamente menite să consolideze supravegherea sectorului financiar, să crească transparența beneficiarilor reali și să responsabilizeze actorii economici în fața riscurilor de spălare a banilor.

În acest context, și Republica Moldova a fost parte activă a procesului de ajustare legislativă și instituțională, asumându-și implementarea standardelor internaționale prin reforme semnificative, cum ar fi adoptarea Legii nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. De asemenea, operaționalizarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) ca unitate de informații financiare a reprezentat un pas esențial în consolidarea capacității naționale de detectare și analiză a tranzacțiilor suspecte. Cu toate acestea, dinamica fenomenului și complexitatea structurii rețelelor infracționale impun o reevaluare constantă a metodelor investigative, cu accent pe valorificarea investigațiilor financiare paralele, pe digitalizarea instrumentelor de analiză și pe întărirea cooperării operative dintre autoritățile cu competențe în materie penală, fiscală și financiară.

La nivel zonal, fenomenul spălării banilor este amplificat de particularitățile regiunii: economie informală extinsă, corupție sistemică, utilizarea structurilor offshore, dar și proximitatea unor rute ilicite regionale de trafic de persoane, droguri sau armament. În acest spațiu geografic, investigarea spălării banilor necesită adaptarea instrumentarului metodologic la realitățile instituționale și juridice, dar și asumarea unei viziuni integrate asupra fenomenului, care să combine componenta penal-procesuală cu cea economică, financiară și informațională.

Prin urmare, tema cercetării prezintă o actualitate științifică și practi-

că incontestabilă, fiind direct conectată la preocupările comunității internaționale, la prioritățile strategice ale Uniunii Europene și la necesitățile sistemului național de justiție penală. Investigarea spălării banilor nu mai poate fi tratată izolat, ci trebuie privită ca o parte integrantă a securității economice și juridice, ceea ce justifică pe deplin necesitatea unei abordări criminalistice aprofundate și actualizate, în concordanță cu riscurile moderne și exigențele de conformitate internațională.

Infrațiunea de spălare a banilor a devenit, în ultimele decenii, un subiect central în literatura juridică, criminalistică și financiară, fiind abordată în mod extensiv atât la nivel internațional, cât și în spațiul doctrinar din Europa Centrală și de Est. Această preocupare este justificată de gravitatea consecințelor socio-economice ale fenomenului, de dificultatea identificării circuitului banilor iliciți și de provocările metodologice ridicate de investigarea sa în contextul digitalizării economiei și al globalizării serviciilor financiare.

La nivel internațional, literatura de specialitate s-a dezvoltat semnificativ după adoptarea standardelor FATF și a convențiilor Consiliului Europei, cu contribuții importante din partea unor autori precum Edward H. Jurith, care, în articolul său „International Cooperation in the Fight Against Money Laundering” (2002), subliniază importanța cooperării judiciare transfrontaliere și a unui cadru global de supraveghere financiară. La rândul său, Adam Graycar, în lucrarea „International and Transnational Crime and Justice”, evidențiază vulnerabilitatea instituțiilor financiare în fața rețelelor de criminalitate organizată și rolul esențial al supravegherii integrate. O contribuție distinctă aduce și Noriaki Yasaka (2017), care pune accent pe gestionarea cunoștințelor instituționale în procesul de cooperare internațională în domeniul AML/CFT.

În România, problematica investigării spălării banilor a fost tratată în mod riguros de autori precum Ioan Muraru, Lucian Bercea, Gheorghită Mateuț, Mihail Udroiș și Radu Chiriță, ale căror lucrări conturează cadrul normativ aplicabil, dar și provocările practice ale procurorului în valorificarea probelor financiare și aplicarea măsurilor asiguratorii. Se remarcă și contribuțiile unor specialiști în criminalistică, precum Traian Tandin și Gheorghe Nistorescu, care au analizat tactica investigațiilor în cauzele de criminalitate organizată cu elemente financiare.

În literatura rusă, un aport important în dezvoltarea cadrului teoretic și tactic al combaterii spălării banilor îl au Ю.Е. Антипов, А.И. Алексеева și А.Я. Гинзбург, care au analizat în detaliu metodologia de investigare a tranzacțiilor financiare suspecte și specificul combaterii infrațiunilor economico-financiare în spațiul CSI. De asemenea, în lucrările publicate în cadrul Academiei Ministerului Afacerilor Interne al Federației Ruse, se insistă pe aplicarea expertizelor financiare judiciare și a analizei bancare ca instrumente probatorii fundamentale.

În literatura științifică din Republica Moldova, numeroși autori au contribuit la dezvoltarea unei baze teoretice solide în domeniul criminalisticii și alte domenii. Printre aceștia se remarcă Tudor Osoianu, Dinu Ostavciuc, Iurie Odagiu, Constantin Rusnac, Vitalie Rusu, Mihai Gheorghită, Gheor-

ghe Golubenco, Simion Doraș, Ion Covalciuc, Iurie Larii, Maricela Cobzariu, Sergiu Gaibu, Adrian Mircos, Sergiu Russu, Gheorghe Reniță, Mariana Rusu, Vasile Șarco, Galina Ulian și alții, ale căror lucrări reflectă diversitatea tematică a cercetării juridico-criminalistice moderne, a criminologiei, a dreptului penal și a celui procesual penal. Prin studiile lor, acești cercetători au contribuit la consolidarea metodologiei științifice privind investigarea infracțiunilor, perfecționarea tacticilor de urmărire penală și aprofundarea cadrului teoretic al criminalisticii, oferind totodată o viziune integrată asupra relației dintre factorul uman, mediul social și mecanismele comportamentului infracțional. Chiar dacă domeniile de abordare diferă, contribuțiile acestor autori converg spre același obiectiv: modernizarea instrumentelor teoretice și practice ale științei criminalistice și adaptarea lor la exigențele contemporane ale procesului penal.

Deși contribuțiile doctrinare sunt valoroase, se constată un deficit de cercetări integrate care să ofere o metodică criminalistică completă, adaptată realităților instituționale și tehnologice actuale din Republica Moldova. Lipsa unei standardizări a practicilor investigative, dificultățile în accesarea datelor financiare transfrontaliere și fragmentarea cooperării interinstituționale evidențiază necesitatea unor lucrări aplicative care să depășească abordarea teoretică și să propună soluții practice pentru sistemul de justiție penală.

În acest context, prezenta cercetare contribuie în mod direct la consolidarea bazei științifice privind investigarea spălării banilor, propunând o abordare metodică originală, în care se îmbină analiza doctrinară, jurisprudența națională și europeană, precum și bunele practici în domeniul tacticii criminalistice. Această lucrare vine să răspundă unei nevoi concrete a organelor de urmărire penală din Republica Moldova: elaborarea unei metodici investigative adaptate la complexitatea și specificul infracțiunii de spălare a banilor.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. Cercetările întreprinse în cadrul prezentei lucrări se axează pe analiza teoretică, normativă și practică a metodei criminalistice de investigare a infracțiunii de spălare a banilor, având ca punct de plecare realitățile instituționale și judiciare ale Republicii Moldova. Acest domeniu, prin natura sa financiară și transnațională, implică o complexitate structurală ridicată și impune abordări integrate, care să țină cont atât de specificul infracțiunii, cât și de exigențele cooperării interinstituționale și internaționale.

În prezent, se constată o intensificare a fenomenului spălării banilor pe teritoriul Republicii Moldova, alimentată de vulnerabilitățile sistemului financiar, utilizarea sporită a instrumentelor electronice și integrarea capitalurilor ilicite în economia legală prin mecanisme sofisticate de disimulare. Aceste realități sunt dublate de o lipsă de coerență metodologică în activitatea organelor de urmărire penală, care adesea se confruntă cu dificultăți în identificarea traseului fondurilor, în valorificarea probelor de natură financiară și în documentarea conexiunilor infracționale internaționale.

În pofida reformelor legislative realizate în ultimii ani – inclusiv prin adoptarea Legii nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării ba-

nilor și finanțării terorismului – persistă o serie de carențe privind aplicarea unitară a procedurilor de investigare, lipsa unor ghiduri tactice standardizate și slaba valorificare a instrumentelor de cooperare internațională în materie penală și financiară. Mai mult decât atât, din analiza bibliografică reiese că literatura de specialitate autohtonă tratează insuficient metoda de investigare a acestei infracțiuni, fiind abordată preponderent dintr-o perspectivă juridico-generală, nu criminalistică și aplicativă.

Complexitatea fenomenului este agravată de noile metode utilizate de autorii infracțiunilor – cum ar fi utilizarea criptomonedelor, a conturilor bancare deschise în jurisdicții off-shore, a companiilor-paravan și a tranzacțiilor fragmentate prin rețele de „money mules” –, toate acestea îngreunând documentarea traseului banilor și construcția probatorie în dosarele penale. Aceste dificultăți reclamă o recalibrare a tacticilor investigative tradiționale și o încorporare sistematică a investigațiilor financiare paralele în cadrul urmăririi penale.

În plus, se observă absența unui model metodologic integrat, care să reglementeze desfășurarea corelată a acțiunilor procesuale – de la analiza financiară inițială, până la aplicarea măsurilor asigurătorii, ridicarea de documente contabile și audierea specializată a persoanelor implicate. Lipsa unei metodologii structurate determină variații semnificative în practica organelor de urmărire penală, afectând atât eficiența investigațiilor, cât și uniformitatea practicii judiciare.

Prin urmare, cercetarea de față identifică o necesitate acută de sistematizare a domeniului și de fundamentare a unei metodologii criminalistice clare, adaptate riscurilor actuale. Totodată, se evidențiază importanța formării profesionale continue a ofițerilor de urmărire penală și procurorilor, precum și integrarea tehnologiilor moderne în procesul de analiză a datelor financiare. Lucrarea urmărește să contribuie la acoperirea acestui gol doctrinar și operațional, oferind o viziune unitară, fundamentată științific și aplicabilă în practică.

Scopul și obiectivele cercetării. Scopul lucrării constă în realizarea unei cercetări complexe în domeniul criminalisticii, având ca obiectiv principal elaborarea unei metodologii științifice eficiente și adaptate la realitățile contemporane pentru investigarea infracțiunii de spălare a banilor. Cercetarea este ancorată în nevoia acută de actualizare a practicilor investigative, în contextul extinderii criminalității financiare și a utilizării tot mai frecvente a tehnologiilor digitale și structurilor off-shore în procesele de disimulare a fondurilor ilicite. Lucrarea își propune să răspundă acestei provocări prin fundamentarea teoretică și operațională a unor tactici și metode criminalistice orientate spre creșterea eficienței urmăririi penale.

Pentru realizarea scopului fundamental al prezentei cercetări au fost stabilite următoarele **obiective științifice specifice**: analiza doctrinei relevante privind investigarea infracțiunii de spălare a banilor, cu evidențierea perspectivelor naționale și internaționale asupra metodicii criminalistice aplicabile în acest domeniu; definirea caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor, prin identificarea trăsăturilor esențiale, a modului de

operare, a urmelor tipice și a profilului infractorului; descrierea mecanismului infracțional și a situațiilor tipice de urmărire penală, întâlnite în practica judiciară, inclusiv cele referitoare la disimularea fondurilor prin intermediul criptomonedelor, structurilor off-shore și entităților paravan; determinarea tacticilor specifice ale acțiunilor procesuale, precum reținerea, percheziția, examinarea documentelor, audierea participanților, efectuarea expertizelor și efectuarea măsurilor speciale de investigație, cu evidențierea particularităților tactice proprii cauzelor de spălare a banilor; analiza cooperării interinstituționale și internaționale, prin examinarea mecanismelor formale și operaționale de colaborare între organele naționale și partenerii internaționali, cu propunerea unor soluții pentru eficientizarea schimbului de informații și armonizarea practicilor; identificarea disfuncționalităților existente în practica organelor de urmărire penală și formularea de propuneri de lege ferenda în vederea consolidării cadrului normativ și tactic de investigație a infracțiunii de spălare a banilor; elaborarea unei metodologii unitare de investigare, care să îmbine fundamentele teoretice, cadrul normativ și aspectele aplicative într-un instrument integrat, destinat specialiștilor din domeniul criminalisticii, organelor de urmărire penală și decidenților instituționali.

Ipoteza cercetării. Ipoteza acestei cercetări se fundamentează pe convingerea că dezvoltarea și aplicarea unei metodici criminalistice specializate și adaptate pentru investigarea spălării banilor va contribui semnificativ la sporirea eficienței urmăririi penale și la creșterea capacității instituționale de a identifica, documenta și sancționa acest tip de infracțiune. Presupunem că prin sistematizarea tacticilor procesuale, integrarea investigațiilor financiare paralele, valorificarea mijloacelor electronice de probă și consolidarea cooperării interinstituționale, procesul investigativ va deveni mai coerent, mai rapid și mai precis.

Totodată, cercetarea pornește de la premisa că elaborarea unei metodologii unificate și operaționale în domeniul investigării spălării banilor ar permite o adaptare mai eficientă la complexitatea fenomenului, în special în situațiile în care se utilizează criptomonede, societăți off-shore sau rețele de tip „money mules”. Presupunem, de asemenea, că prin identificarea lacunelor normative și procedurale existente, și formularea unor propuneri de perfecționare legislativă, poate fi atins un nivel mai înalt de conformitate cu standardele internaționale în domeniul AML/CFT.

În acest sens, validarea ipotezei presupune desfășurarea unei cercetări pluridisciplinare, care să combine analiza teoretică, normativă și tactico-investigativă, în scopul construirii unei baze științifice solide pentru dezvoltarea unei metodici moderne și eficiente de investigare a spălării banilor în Republica Moldova.

Noutatea și originalitatea științifică. Noutatea și originalitatea științifică a prezentei teze de doctorat este argumentată prin constatarea unui vid doctrinar în literatura criminalistică din Republica Moldova privind metoda specifică de investigare a infracțiunii de spălare a banilor. Deși fenomenul a fost reglementat legislativ și a generat preocupări în plan juridico-practic,

cercetarea metodologică aprofundată, din perspectivă criminalistică, rămâne incipientă. În acest context, lucrarea de față aduce o contribuție esențială prin fundamentarea științifică a unei metodici aplicabile, care să reflecte particularitățile actuale ale acestei infracțiuni complexe și cu ramificații transnaționale.

Originalitatea cercetării derivă din abordarea sistematică, tactică și integrată a fenomenului spălării banilor, în care sunt corelate elementele normative, procedurale și operaționale ale procesului de investigare. Lucrarea propune modele tactice inovatoare, care vizează utilizarea investigațiilor financiare paralele, valorificarea informațiilor despre beneficiarii efectivi, integrarea tehnologiilor moderne de analiză a tranzacțiilor, precum și consolidarea mecanismelor de cooperare interinstituțională și internațională.

Cercetarea este deopotrivă teoretică și aplicativă, oferind direcții de acțiune concrete pentru organele de urmărire penală, procurori și structurile administrative implicate în combaterea acestui tip de criminalitate. De asemenea, teza introduce propuneri de perfecționare legislativă și organizatorică, menite să faciliteze aplicarea unitară și eficientă a procedurilor de investigare și probare, în concordanță cu exigențele internaționale în materie de AML/CFT.

Această lucrare nu doar că acoperă un domeniu slab cercetat în doctrina autohtonă, dar reușește să aducă un plus de valoare prin adaptarea practicilor investigative la noile realități financiare, tehnologice și instituționale, oferind astfel un suport metodologic indispensabil pentru întărirea capacității operative a autorităților din Republica Moldova în combaterea spălării banilor.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese. Baza metodologică a prezentei cercetări de doctorat este fundamentată pe principiile generale ale cunoașterii științifice, extrase din filozofie, logică, teoria dreptului și științele criminalistice. Construcția teoretică a lucrării s-a realizat prin aplicarea unui cadru metodologic integrat, care a combinat metodele clasice de analiză conceptuală cu instrumente moderne de cercetare aplicativă, specifice științelor penale și tehnicii criminalistice.

În procesul de investigație științifică au fost utilizate metode teoretice și empirice, generale și speciale, printre care: analiza logică și comparativă, sinteza și generalizarea concluziilor doctrinare, metoda inductivă și deductivă, precum și tehnici de cercetare sistemică, aplicabile atât fenomenelor juridice, cât și celor operaționale. De asemenea, a fost valorificată metoda analizei funcționale a practicii judiciare, care a permis identificarea disfuncțiilor în aplicarea metodicilor actuale de investigare și formularea unor soluții tactice viabile.

Lucrarea utilizează, în mod special, metoda comparativă, prin analiza reglementărilor și practicilor internaționale în domeniul combaterii spălării banilor (FATF, UE, Consiliul Europei), și metoda interdisciplinară, întrucât tema cercetată se situează la intersecția mai multor domenii: criminalistică, drept penal, procedură penală, economie și tehnologii informaționale. În mod concret, a fost aplicată și metoda studiului de caz, prin examinarea unor

dosare penale relevante din practica Republicii Moldova, care au permis validarea sau infirmarea ipotezelor formulate.

Cercetarea s-a fundamentat pe analiza sistematică a legislației naționale și internaționale în domeniul AML/CFT, dar și pe examinarea instrumentelor practice utilizate de organele de urmărire penală, în special în privința investigațiilor financiare paralele, a aplicării măsurilor asigurătorii și a utilizării datelor privind beneficiarii efectivi.

Prin această combinație metodologică, cercetarea asigură o abordare obiectivă, logică și practică a problematicii investigării spălării banilor, justificând în mod științific propunerile formulate și consolidând aplicabilitatea concluziilor în activitatea organelor de drept. Alegerea metodelor a fost dictată de complexitatea și specificul fenomenului analizat, dar și de necesitatea de a formula soluții operaționale sustenabile, ancorate în realitățile instituționale ale RM.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Importanța teoretică a lucrării constă în dezvoltarea unui cadru conceptual și metodologic coerent privind investigarea infracțiunii de spălare a banilor, care vine să completeze un segment relativ slab reprezentat în doctrina criminalistică autohtonă. Lucrarea propune o abordare sistematică a fenomenului, articulată în jurul relației dintre normativitate, tactică procesuală și complexitatea instrumentelor financiare utilizate în comiterea faptelor. Această fundamentare teoretică contribuie la îmbogățirea doctrinei în domeniul criminalisticii aplicate și poate constitui un punct de plecare pentru cercetări ulterioare, în special în direcția integrării noilor tehnologii digitale în procesul de urmărire penală.

În plan epistemologic, teza valorifică perspective doctrinare internaționale și naționale, contribuind la clarificarea noțiunilor-cheie, delimitarea caracteristicilor criminalistice ale spălării banilor, structurarea etapelor urmăririi penale și formularea principiilor metodologice ale investigării acestui tip de infracțiune. Prin aceste contribuții, lucrarea oferă repere științifice utile pentru procesualiști, criminaliști și doctrinari, interesați de aprofundarea unui domeniu cu implicații transversale asupra sistemului de justiție penală.

Valoarea aplicativă a lucrării este evidentă în caracterul practic al concluziilor și recomandărilor formulate, care pot fi utilizate de organele de urmărire penală, procurori, inspectori fiscali, ofițeri ai SPCSB, precum și de experții financiari implicați în procesul de documentare a tranzacțiilor suspecte. Lucrarea propune modele tactice aplicabile în activitatea zilnică, precum și soluții pentru depășirea dificultăților întâlnite în obținerea și valorificarea probelor financiare, în aplicarea măsurilor asigurătorii, în investigarea tranzacțiilor cu criptomonedă sau în colaborarea cu instituțiile bancare.

De asemenea, rezultatele cercetării pot fi valorificate în procesul de formare profesională și perfecționare continuă a ofițerilor de urmărire penală, în elaborarea ghidurilor interne de procedură pentru structurile specializate, precum și în activitatea legislativă, prin fundamentarea unor propuneri de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.

Prin urmare, lucrarea nu doar că aduce o contribuție originală la dezvoltarea teoriei criminalistice, dar oferă și instrumente concrete de intervenție practică, într-un domeniu de interes strategic atât pentru Republica Moldova, cât și pentru comunitatea internațională preocupată de protejarea integrității sistemelor financiare.

Implementarea rezultatelor științifice. Implementarea rezultatelor științifice obținute în cadrul cercetării privind metodica investigării infracțiunii de spălare a banilor are o semnificație aparte, întrucât vizează atât consolidarea cunoștințelor teoretice în domeniul criminalisticii financiare, cât și optimizarea acțiunilor practice desfășurate de instituțiile cu atribuții în aplicarea legii. Având în vedere complexitatea acestui fenomen infracțional și impactul său asupra echilibrului economic și juridic, concluziile formulate contribuie la dezvoltarea unui cadru metodic și tactic coerent, indispensabil în documentarea, urmărirea și sancționarea eficientă a faptelor de spălare a banilor.

Rezultatele cercetării pot fi valorificate în programele de pregătire profesională inițială și continuă a studenților, masteranzilor și doctoranzilor din domeniul dreptului penal și al criminalisticii, oferind o viziune aplicativă asupra investigării fluxurilor financiare ilicite. Prin integrarea în curricula universitară, acestea pot contribui la formarea unei generații de specialiști capabili să înțeleagă specificul infracțiunilor financiare moderne și să aplice metode investigative eficiente, conforme cu standardele internaționale.

Totodată, lucrarea are o valoare deosebită în cadrul programelor de instruire profesională continuă dedicate procurorilor, ofițerilor de urmărire penală, inspectorilor fiscali, funcționarilor SPCSB și altor actori instituționali implicați în prevenirea și combaterea criminalității economico-financiare. Includerea în conținutul acestor programe a metodologiilor propuse în lucrare permite perfecționarea abilităților tactice ale practicienilor, sporirea capacității de analiză a tranzacțiilor suspecte și consolidarea mecanismelor de cooperare interinstituțională.

Un alt palier important al implementării vizează activitatea operațională a organelor de urmărire penală și a autorităților administrative, unde concluziile lucrării pot fi utilizate pentru redactarea instrucțiunilor tactice interne, actualizarea procedurilor standard de investigare, precum și în procesul de luare a deciziilor în cauzele complexe de spălare a banilor. Aplicarea acestor recomandări poate conduce la o mai bună colectare și interpretare a probelor indirecte, la identificarea traseului fondurilor ilicite și la valorificarea investigațiilor financiare paralele ca mijloc probator strategic.

De asemenea, rezultatele cercetării au fost diseminate prin articole publicate în reviste de specialitate, ceea ce a facilitat schimbul de bune practici între teoreticieni și practicieni. Comunicările susținute în cadrul conferințelor naționale și internaționale au generat un cadru favorabil pentru dezbateri interdisciplinare și pentru inițierea unor cooperări instituționale și academice relevante în domeniul combaterii spălării banilor.

Prin aplicabilitatea concluziilor formulate, cercetarea contribuie și la fundamentarea strategiilor naționale în domeniul prevenirii și combaterii

criminalității economico-financiare, precum și la adaptarea mecanismelor legale și instituționale la provocările impuse de utilizarea criptomonedelor, a structurilor off-shore sau a altor instrumente moderne de disimulare a provenienței fondurilor.

Având în vedere caracterul transnațional și tehnologic al infracțiunii de spălare a banilor, diseminarea și valorificarea practică a rezultatelor acestei lucrări trebuie tratate ca o prioritate strategică, menită să susțină alinierea RM la standardele internaționale în materie de AML/CFT. Acest demers contribuie la întărirea statului de drept, la creșterea încrederii în instituțiile de aplicare a legii și la protejarea integrității economiei naționale în fața criminalității financiare.

Publicații la tema tezei:13 publicații.

Cuvinte-cheie: spălarea banilor, investigare criminalistică, metodică, tactici, cooperare interinstituțională, probe

SUMARUL COMPARTIMENTELOR TEZEI

Lucrarea de doctorat este structurată în conformitate cu cerințele academice și cuprinde: adnotări redactate în limbile română, engleză și rusă, lista abrevierilor utilizate, introducerea, patru capitole subdivizate în paragrafe, urmate de concluziile generale și recomandările formulate. În încheiere sunt incluse bibliografia, care reunește 342 de surse consultate, declarația de asumare a răspunderii și curriculum vitae al autorului.

În **Introducere** sunt prezentate actualitatea temei, importanța cercetării, situația în domeniul investigării spălării banilor, problema științifică soluționată, ipoteza, obiectivele, metodologia și structura generală a lucrării. Acest compartiment oferă fundamentul epistemologic și justificarea demersului științific.

Capitolul I, intitulat **„Aspecte conceptuale și cadrul normativ privind spălarea banilor”**, este consacrat delimitării noțiunii de spălare a banilor, evoluției acestei infracțiuni și cadrului juridic național și internațional aplicabil.

Conform opiniei exprimate de D. Ostavciuc, C. Rusnac și V. Șarco, „procesul de spălare a banilor se realizează în trei etape care pot cuprinde numeroase tranzacții efectuate de spălătorii de bani, tranzacții care sunt de natura să alerteze instituțiile financiare asupra activităților infracționale”. Aceste etape – plasarea, stratificarea și integrarea – reflectă procesul gradual prin care fondurile ilicite sunt desprinse de sursa lor originară, disimulate prin operațiuni succesive și, în cele din urmă, introduse în economia legală.

În doctrină, Viorel Florescu completează această descriere, subliniind că „plasarea” implică separarea banilor de locul comiterii infracțiunii; „stratificarea” presupune dispersarea fondurilor pentru a le face mai greu de urmărit; iar „integrarea” constă în reinvestirea banilor în afaceri legale. Acest model tripartit este acceptat în literatura internațională și confirmat de numeroase rapoarte FATF și studii de caz reale.

Contribuții valoroase privind metodologia de investigare au fost aduse de D.B. Jambalov, care, în lucrarea sa dedicată bazei metodologice a investigării spălării banilor, a evidențiat importanța înțelegerii economiei subterane, a structurilor de disimulare financiară și a utilizării instrumentelor procesuale specifice pentru documentarea infracțiunii. El a insistat asupra faptului că o abordare eficientă presupune definirea clară a situațiilor tipice de investigare și adaptarea metodelor la caracterul complex al fiecărui caz.

Din perspectivă normativă, cadrul legal internațional este stabilit de instrumente esențiale precum Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate (Palermo, 2000), Convenția Consiliului Europei privind spălarea, depistarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului (Varșovia, 2005), precum și Recomandările FATF, care constituie standardul global în materie de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

În contextul european, Directivele (UE) privind AML – în special a V-a și a VI-a Directivă – au impus obligații sporite de transparență, identificare a

beneficiarului efectiv și cooperare între autoritățile naționale. Acestea au fost transpuse în legislația națională prin acte precum Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, care constituie în prezent fundamentul juridic principal în Republica Moldova.

În ceea ce privește dreptul penal material, art. 243 din CP al RM incriminează fapta de spălare a banilor, reglementând formele acestuia și condițiile de tragere la răspundere. Conform acestuia, se pedepsește acțiunea de convertire sau transfer al bunurilor provenite din infracțiuni, precum și ascunderea originii sau a naturii acestora. În mod important, modificările recente aduse acestui articol reflectă tendința de armonizare cu standardele internaționale, în special în ceea ce privește lărgirea sferei infracțiunii-predicat și eliminarea cerinței ca făptuitorul să cunoască în mod absolut proveniența ilicită a bunurilor.

Un alt aspect relevant abordat în teză îl constituie relația dintre infracțiunea principală și infracțiunea de spălare a banilor. În practica investigativă, acest raport este crucial, întrucât probele privind activitatea infracțională generatoare de venituri (trafic de droguri, corupție, evaziune fiscală etc.) sunt fundamentale pentru stabilirea provenienței ilicite a fondurilor. Totodată, jurisprudența națională și europeană confirmă posibilitatea disjungerii acestor cauze, ceea ce reclamă o atenție deosebită în coordonarea investigațiilor și în valorificarea eficientă a probelor.

În concluzie, acest capitol oferă o bază teoretică și normativă solidă pentru înțelegerea complexității fenomenului spălării banilor, reliefând necesitatea unei abordări integrate și bine ancorate în standardele internaționale, doctrina de specialitate și realitățile instituționale ale Republicii Moldova.

Capitolul II, denumit **„Caracteristica criminalistică a infracțiunii de spălare a banilor”**, se referă la identificarea și sistematizarea trăsăturilor esențiale ale acestei infracțiuni, din perspectiva științei criminalistice. În acest compartiment, autorul și-a propus să elaboreze o viziune complexă și coerentă asupra elementelor definitorii care particularizează spălarea banilor, în vederea construirii unei metodologii investigative adecvate realităților actuale. Capitolul constituie o etapă indispensabilă în fundamentarea teoretică a lucrării, întrucât permite formularea unor versiuni de lucru eficiente, anticiparea obstacolelor probatorii și conturarea unui model logic de analiză criminalistică.

În cadrul acestui capitol, sunt tratate mai întâi **modalitățile de săvârșire a infracțiunii**, evidențiindu-se faptul că spălarea banilor este rareori o acțiune singulară, ci se desfășoară printr-un proces etapizat, disimulat și deseori transfrontalier. Autorul descrie succesiunea acțiunilor specifice – plasarea, stratificarea și integrarea fondurilor – și explică modul în care acestea contribuie la disocierea fondurilor ilicite de sursa lor infracțională. Se analizează modul de operare al făptuitorilor și se explică în ce măsură modul de comitere reflectă nivelul de organizare al rețelei infracționale implicate.

În continuare, autorul se concentrează asupra **urmelor tipice lăsate de această infracțiune**, subliniind că ele sunt în majoritate de natură digitală, financiar-contabilă și documentară. Tranzacțiile suspecte, documentele

contabile, contractele fictive și structurile juridice artificiale sunt analizate ca forme de manifestare indirectă a conduitei infracționale. Autorul explică importanța documentării traseului banilor, pornind de la semnele externe ale activității economice aparent legale, până la identificarea verigilor ascunse care permit reintegrarea fondurilor în circuitul legal.

O secțiune importantă este dedicată **profilului autorului infracțiunii**, unde se precizează că persoanele implicate în spălarea banilor posedă, de regulă, un grad avansat de instruire financiară, juridică sau tehnologică, acționează prin intermediari și recurg la instrumente moderne precum criptomonede, conturile off-shore sau rețelele de „money mules”. În acest sens, comportamentul infracțional este definit nu prin manifestări evidente de violență, ci prin gradul de sofisticare a mecanismelor de disimulare.

Capitolul include, de asemenea, analiza **traseului banilor iliciți**, explicând dificultățile de urmărire cauzate de volatilitatea transferurilor, fragmentarea tranzacțiilor și diversitatea jurisdicțiilor implicate. În acest context, autorul evidențiază nevoia de sincronizare între investigația penală clasică și analiza financiară, precum și integrarea metodelor analitice digitale pentru a reconstrui lanțul operațional.

Un alt aspect tratat în detaliu este **modelul comportamental al făptuitorului**, în special în ceea ce privește evitarea contactului direct cu fondurile, utilizarea de interpuși și adoptarea unui stil de viață aparent discret. Se insistă asupra faptului că această infracțiune este comisă în manieră calculată, cu evitarea oricărei expunerii directe, ceea ce impune tactici investigative adaptate acestui specific.

În finalul capitolului, autorul descrie **schemele tipice de disimulare**, prezentând o tipologie a metodelor folosite pentru convertirea și reintegrarea banilor murdari. Sunt descrise mecanismele de înregistrare fictivă a veniturilor, achizițiile mascate, rotația capitalurilor între entități afiliate și alte forme de transfer care servesc obiectivului de a masca proveniența ilicită.

Prin această abordare, autorul conturează o **caracteristică criminalistică integrată a infracțiunii de spălare a banilor**, care constituie un suport teoretic esențial pentru dezvoltarea tacticilor procesuale ce vor fi analizate în capitolul următor. Caracterul analitic și aplicativ al acestui compartiment oferă cadrul logic pentru interpretarea corectă a semnelor infracțiunii și pentru dezvoltarea unor strategii investigative bazate pe evidență, raționalitate și anticipare.

Capitolul III, denumit „*Tactica desfășurării acțiunilor de urmărire penală în cauzele privind spălarea banilor*”, este axat pe investigarea detaliată a metodei practice prin care se realizează documentarea infracțiunii în cadrul procesului penal. Acest compartiment are un caracter pronunțat aplicativ și constituie nucleul operațional al lucrării, întrucât se concentrează asupra acțiunilor procesuale concrete desfășurate de organele de urmărire penală în scopul identificării, reconstituirii și probării activităților de spălare a banilor.

Autorul își propune, prin acest capitol, să construiască o schemă tactică unitară și funcțională care să reflecte realitățile investigării moderne a spălării banilor și să răspundă dificultăților specifice acestei categorii de in-

fracțiuni. Accentul cade pe caracterul latent al faptelor și pe dificultatea de a corela probele indirecte cu activitatea infracțională propriu-zisă.

Într-o primă secțiune, este analizată tactica efectuării percheziției, în special în spațiile de birouri, sediile companiilor-paravan sau locuințele autorilor, unde pot fi identificate înscrisuri, echipamente electronice sau mijloace de stocare a datelor. Autorul insistă asupra particularităților legate de pregătirea minuțioasă a acestei acțiuni, a necesității participării specialiștilor IT sau contabili, precum și asupra prioritizării mijloacelor de probă digitale, aflate uneori în pericol de a fi distruse sau criptate.

Se acordă o atenție deosebită ridicării de înscrisuri și documente financiar-contabile, considerate a fi una dintre principalele surse de informație în cauzele de spălare a banilor. Sunt evidențiate aspectele practice privind identificarea documentelor relevante (facturi fictive, ordine de plată, registre contabile duble), analiza circuitelor de transfer și importanța corelării acestora cu datele bancare, inclusiv prin solicitări internaționale.

Un compartiment distinct este rezervat audierii persoanelor procesuale – bănuți, martori și specialiști – punându-se accent pe adaptarea tehnicilor de audiere la specificul cauzei. În cazul martorilor, se evidențiază importanța audierii contabililor, managerilor sau altor persoane care, deși nu sunt parte la fapta infracțională, pot furniza informații-cheie despre fluxurile financiare, proveniența fondurilor sau deciziile economice suspecte. În privința suspectilor, autorul analizează tactici de demascare a contradicțiilor, valorificarea confruntărilor și aplicarea strategiilor psihologice în funcție de profilul infractorului.

O componentă esențială o constituie tactica efectuării expertizei financiar-contabile și informatice, prin care se pot identifica neconcordanțele dintre înregistrările contabile și realitatea economică, pot fi decelate scheme de transfer repetitiv, documente truate sau indicatori de disimulare a provenienței banilor. Autorul subliniază rolul acestor expertize nu doar în dovedirea caracterului fictiv al tranzacțiilor, ci și în evaluarea prejudiciului și identificarea sursei ilicite a fondurilor.

Un element de noutate este tratamentul oferit investigației financiare paralele, instrument distinct față de ancheta penală clasică, orientat spre urmărirea activelor, identificarea bunurilor susceptibile de confiscare și localizarea capitalurilor ascunse. Autorul integrează acest concept în cadrul tacticii investigative generale și evidențiază necesitatea colaborării cu structurile fiscale, bancare și patrimoniale, precum și valorificarea schimbului de date cu unitățile de informații financiare.

De asemenea, se analizează problematica identificării beneficiarului efectiv, în contextul în care entitățile juridice sunt folosite adesea pentru a masca deținătorul real al fondurilor. Sunt prezentate metode de accesare a registrelor oficiale, tactici de descifrare a relațiilor dintre companii afiliate și tehnici de depășire a opacității structurilor juridice utilizate.

Autorul acordă un rol important și probatoriului indirect, evidențiind situațiile în care nu se poate obține dovada directă a provenienței ilicite, dar în care ansamblul indiciilor – discrepanța între venituri și cheltuieli, lipsa

justificării sursei, activitatea simulată – poate fundamenta acuzația de spălare a banilor. Se argumentează că probarea acestei infracțiuni nu se bazează exclusiv pe documente contabile sau bancare, ci pe o evaluare logică, integrată și contextuală a tuturor elementelor existente în dosar.

Prin acest capitol, autorul reușește să construiască o strategie tactică coerentă, bazată pe realitățile practice ale anchetelor complexe și pe necesitatea adaptării continue la tehnicile folosite de făptuitori. Întregul compartiment este orientat spre aplicabilitate, punând accent pe eficiența operațională, cooperarea instituțională și utilizarea judicioasă a resurselor investigative.

Capitolul IV, intitulat „Cooperarea interinstituțională și internațională în investigarea infracțiunii de spălare a banilor”, reflectă dimensiunea colaborativă, multisectorială și transfrontalieră a combaterii acestui fenomen infracțional complex. Având în vedere faptul că spălarea banilor implică de regulă tranzacții internaționale, structuri juridice dispersate și o mobilitate ridicată a fondurilor, autorul dedică acest compartiment analizei detaliate a cadrului instituțional și procedural care guvernează cooperarea dintre entitățile implicate în prevenirea, investigarea și sancționarea acestei infracțiuni.

În prima parte a capitolului, autorul examinează cooperarea interinstituțională la nivel național, pornind de la constatarea că eficiența urmăririi penale depinde în mod esențial de sincronizarea acțiunilor între instituțiile cu competențe complementare. Sunt analizate rolul și atribuțiile SPCSB, în calitate de unitate de informații financiare, a ARBI, a CNA, a SFS și a BNM.

Se subliniază importanța schimbului de date operative, financiare și patrimoniale, precum și necesitatea instituirii unor protocoale funcționale de colaborare, care să permită accesul rapid și legal la informațiile necesare în procesul de urmărire penală. Autorul evidențiază, în mod deosebit, rolul SPCSB în agregarea datelor provenite de la entitățile raportoare (bănci, notari, companii de audit, case de schimb etc.) și transmiterea acestora către procurori și ofițerii de urmărire penală atunci când există o bănuială rezonabilă.

În continuare, este abordată cooperarea internațională, tratată atât din perspectivă formal-juridică, cât și operațională. Autorul analizează instrumentele de asistență juridică internațională în materie penală – inclusiv convențiile bilaterale, acordurile multilaterale și tratatele internaționale –, precum și reglementările Uniunii Europene și ale Consiliului Europei aplicabile în materie. Se pune accent pe procedurile de transmitere a cererilor de comisie rogatorie, de recunoaștere și executare a hotărârilor penale străine, precum și de înghețare și confiscare a bunurilor provenite din activități de spălare.

Un spațiu important este rezervat analizării mecanismelor de schimb de informații și cooperare transfrontalieră în cadrul unor rețele specializate precum FIU.net, Egmont Group, Eurojust, OLAF, Interpol sau FATF. Aceste platforme oferă un cadru esențial pentru partajarea rapidă a datelor financiare și judiciare, identificarea conexiunilor internaționale ale tranzacțiilor suspecte și coordonarea anchetelor penale în timp real.

Capitolul subliniază, de asemenea, nevoia stringentă de armonizare a practicilor instituționale între autoritățile moldovene și cele din alte juris-

dicții, în special în contextul relațiilor de asociere cu Uniunea Europeană. Se evidențiază barierele existente – inclusiv lipsa interoperabilității sistemelor informatice, diferențele în definirea infracțiunii și în regimul juridic al probelor – și sunt propuse direcții concrete pentru consolidarea interoperabilității, standardizarea schimbului de date și dezvoltarea unei culturi instituționale a cooperării proactive.

În finalul capitolului, autorul propune modele funcționale de colaborare operațională, bazate pe exemple de bună practică din alte state și pe analiza comparativă a sistemelor eficiente. Se propune crearea unor echipe mixte de investigație, implementarea unor canale securizate de comunicare între instituțiile cheie, precum și perfecționarea mecanismelor de analiză comună a riscurilor în cadrul unor structuri coordonate.

În concluzie, acest capitol demonstrează că investigarea infracțiunii de spălare a banilor nu poate fi concepută în afara unui cadru extins de cooperare interinstituțională și internațională. Abordarea sa colaborativă și integrată constituie nu doar o condiție de eficiență, ci o exigență indispensabilă în fața unui fenomen infracțional care transcende granițele naționale, implică multiple jurisdicții și reclamă o reacție coordonată, rapidă și profesionistă din partea tuturor autorităților implicate.

Lucrarea se încheie cu **Concluziile generale**, care sintetizează ideile principale rezultate din cercetare și validează ipoteza științifică formulată. În **Recomandări**, autorul formulează propuneri concrete de ordin normativ, tactic și organizatoric, destinate optimizării cadrului de investigare a spălării banilor în Republica Moldova.

Lista bibliografică include 356 de surse relevante – lucrări doctrinare, acte normative, jurisprudență, studii internaționale și documente de practică.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Rezultatele științifice obținute în urma elaborării prezentei cercetări constau în:

a) *determinarea stadiului actual al metodicii criminalistice privind investigarea spălării banilor*. Cercetarea a identificat nivelul de dezvoltare a domeniului în doctrina națională și internațională, evidențiind lipsa unor abordări integrate și aplicabile în practică, fapt ce a impus formularea unor soluții metodologice inovatoare;

b) *elaborarea și fundamentarea structurii caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor*. Studiul a stabilit componentele esențiale ale acestei caracteristici: metodele utilizate în disimularea fondurilor, mediul și condițiile tipice de comitere, mijloacele tehnice implicate, urmele și profilul făptuitorului, cu evidențierea particularităților naționale;

c) *identificarea mecanismului infracțional și a urmelor activității ilegale*. S-au determinat modurile tipice de operare și formele de reflectare a activității infracționale în documente, fluxuri financiare, rețele de companii-paravan și în structuri patrimoniale aparent legale;

d) *descrierea situațiilor tipice de urmărire penală*. Au fost stabilite configurații operaționale frecvente în cauzele de spălare a banilor, care influențează direct alegerea mijloacelor de probă și tactica desfășurării acțiunilor procesuale;

e) *sistematizarea particularităților tactice ale principalelor acțiuni de urmărire penală*. Cercetarea a oferit un cadru tactic clar pentru reținere, percheziție, examinare de documente, audiere, recunoaștere și cercetare la fața locului, adaptat specificului infracțiunii analizate;

f) *definirea rolului esențial al specialiștilor și al cunoștințelor tehnice în cadrul urmăririi penale*. A fost demonstrată necesitatea participării obligatorii a specialistului în domeniul IT în acțiunile de investigare a probelor digitale și a sistemelor informatice, fiind formulată o propunere de lege ferenda privind modificarea art. 128 alin. (5²) CPP;

g) *clarificarea funcției SPCSB ca organ de constatare*. În baza rolului său în detecția tranzacțiilor suspecte și în furnizarea de date pre-probatorii, s-a propus completarea art. 273 CPP, în scopul alinierii legislației la realitățile operaționale și a recunoașterii statutului instituțional al acestuia;

h) *evidențierea importanței măsurilor speciale de investigații și a investigațiilor financiare paralele*. Lucrarea a demonstrat că integrarea acestor instrumente permite reconstrucția traseului fondurilor ilicite, consolidarea probatoriului și susținerea măsurilor de confiscare extinsă;

i) *analiza particularităților cooperării naționale și internaționale*. A fost conturată o imagine clară a interacțiunii între organele naționale (SPCSB, ARBI, CNA, BNM, SFS etc.) și a colaborării transfrontaliere prin rețele precum Egmont, OLAF și Eurojust, cu identificarea curenților de armonizare și interoperabilitate;

j) *formularea recomandărilor de ordin tactic, legislativ și instituțional*. Au fost elaborate propuneri pentru optimizarea metodicii de investigare,

perfecționarea cadrului normativ procesual și creșterea eficienței cooperării instituționale, atât pe plan intern, cât și internațional.

Rezultatele obținute în cadrul prezentei cercetări oferă un fundament teoretic și practic solid, destinat optimizării procesului de investigare a infracțiunii de spălare a banilor, într-un context caracterizat de evoluția constantă a formelor infracționale și de sofisticarea metodelor de disimulare financiară. Prin valorificarea concluziilor formulate și a recomandărilor propuse, se conturează un cadru criminalistic coerent, care răspunde cerințelor actuale ale activității investigative și contribuie la consolidarea capacității instituționale de combatere a acestui fenomen cu impact transnațional.

Cercetarea a permis conturarea unei viziuni integrate asupra metodicii de investigare, în strânsă corelare cu particularitățile structurale ale infracțiunii, specificul probatorului financiar și exigențele cooperării interinstituționale și internaționale. Concluziile generale și recomandările formulate reflectă necesitatea reformării unor aspecte ale cadrului normativ, a profesionalizării investigațiilor financiare și a utilizării eficiente a resurselor specializate. Astfel, lucrarea contribuie la dezvoltarea unei abordări criminalistice moderne și aplicabile, capabile să răspundă provocărilor generate de dinamica fenomenului de spălare a banilor.

În cadrul cercetării întreprinse a fost analizat în mod complex fenomenul spălării banilor dintr-o perspectivă criminalistică, procesuală și instituțională, cu accent pe particularitățile metodologice ale descoperirii și investigării acestei infracțiuni în contextul realităților naționale și internaționale. Studiul a permis identificarea unor lacune și provocări esențiale, dar și formularea de soluții teoretice și practice menite să eficientizeze activitatea organelor de urmărire penală. În urma acestei analize, au fost conturate o serie de direcții esențiale de dezvoltare a metodicii de investigare, în strânsă corelare cu dinamica criminalității economico-financiare, digitalizarea fluxurilor ilicite și exigențele colaborării interinstituționale. Astfel, în baza evaluării științifice și a constatărilor formulate, se desprind următoarele **concluzii generale**:

1) Analiza teoretică și normativă a fenomenului spălării banilor demonstrează că această infracțiune evoluează într-un ecosistem juridic și operațional extrem de dinamic, influențat de globalizare, digitalizare și criminalitate transnațională. Eficiența metodologiei de investigare depinde în mod direct de capacitatea sistemelor naționale și internaționale de a coopera, de a integra fluxuri informaționale complexe și de a reacționa rapid la noile metode utilizate de grupările infracționale. În acest sens, concluziile formulate oferă o bază solidă pentru dezvoltarea unor strategii integrate și proactive de investigare, adaptate standardelor internaționale și provocărilor emergente din sfera criminalității economico-financiare.

2) Studiul caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor relevă că aceasta se diferențiază substanțial de alte categorii de fapte penale prin modul de disimulare, prin gradul înalt de planificare și prin nivelul tehnologic implicat. Investigarea acestei infracțiuni necesită nu doar o înțelegere profundă a fenomenului în termeni juridici și economici, ci și

o capacitate de reconstrucție deductivă a realității ascunse în spatele aparențelor legale. Complexitatea structurală, anonimatul participanților și lipsa urmelor directe transformă procesul de urmărire penală într-o activitate de tip analitic-investigativ, unde succesul depinde de integrarea informațiilor dispersate, cooperarea interinstituțională și aplicarea riguroasă a instrumentelor de investigare financiară și criminalistică.

3) Analiza particularităților tactice ale acțiunilor de urmărire penală în cauzele privind spălarea banilor relevă un model investigativ profund diferit de cel aplicabil infracțiunilor clasice, atât prin natura latentă a faptelor, cât și prin caracterul sofisticat al mecanismelor utilizate.

Tactica reținerii bănuیتului sau învinuitului. Tactica reținerii în cauzele de spălare a banilor prezintă o serie de particularități esențiale, determinate de natura sofisticată, transnațională și profund disimulată a acestui tip de infracțiune. Reținerea nu urmărește doar imobilizarea persoanei, ci previne în mod prioritar distrugerea rapidă a probelor documentare, digitale și financiare. Această acțiune trebuie planificată minuțios, în baza unei analize comportamentale și a rutinei zilnice a subiectului, evitând declanșarea unor reacții de avertizare sau contracarare.

Este necesară sincronizarea reținerii cu alte acțiuni procesuale și măsuri speciale de investigații – percheziții, audieri, urmăririi vizuale, interceptarea convorbirilor etc. – pentru a genera un impact tactic coordonat. Persoanele vizate sunt, de regulă, cu un grad ridicat de instruire juridică sau financiară, fapt ce impune o intervenție echilibrată, cu o componentă psihologică gestionată atent. După reținere, izolarea imediată a bănuیتului este obligatorie pentru a preveni comunicarea cu alți membri ai rețelei și alterarea probelor rămase. Reținerea devine, astfel, un instrument tactic complex, integrat într-un plan operațional extins și adaptat riscurilor specifice spălării banilor.

Particularitățile tactice ale examinării documentelor. Examinarea documentelor în cauzele privind spălarea banilor prezintă particularități tactice distincte, derivând din natura complexă și simulată a actelor ce stau la baza circuitelor ilicite. Această acțiune de urmărire penală se desfășoară, de regulă, în etapa incipientă a investigației, într-un ritm accelerat, fiind orientată spre identificarea și fixarea urmelor documentare înainte de alterare sau distrugere.

Examinarea vizează nu doar validitatea formală a documentelor, ci și relația lor cu structurile de acoperire financiară, companiile-paravan și operațiunile economice fictive. Documentele sunt supuse unei analize vizuale directe, asistate de mijloace tehnico-criminalistice, pentru descoperirea discrepanțelor contabile, a semnelor de simulare sau a falsurilor subtile. O atenție deosebită se acordă provenienței documentelor, succesiunii tranzacționale și coerenței logico-economice a conținutului lor.

Particularitatea acestei acțiuni constă în faptul că nu urmărește formularea de concluzii, ci colectarea riguroasă a datelor brute, care vor servi ulterior pentru reconstituirea traseului fondurilor și fundamentarea expertizelor. În acest sens, examinarea documentelor devine o etapă tactică indis-

pensabilă pentru validarea probatoriului financiar într-un context dominat de disimulare, sofisticare și transnaționalitate.

Particularitățile tactice ale percheziției, ridicării de obiecte și documente. Percheziția în cauzele de spălare a banilor implică o serie de particularități tactice esențiale, care derivă din natura latentă și disimulată a infracțiunii. În primul rând, aceasta trebuie planificată riguros, pe baza unor versiuni investigative clare și a unui studiu prealabil al obiectivelor vizate, inclusiv al infrastructurii digitale suspectate. Este necesară întocmirea unei hărți operaționale detaliate a spațiilor ce urmează a fi percheziționate, având în vedere utilizarea frecventă a firmelor paravan, a locuințelor secundare și a spațiilor comerciale cu activitate fictivă.

O altă particularitate tactică constă în orientarea percheziției nu doar către documente fizice, ci mai ales către dispozitive digitale (laptopuri, hard diskuri externe, telefoane criptate, servere) ce conțin urme electronice ale transferurilor și comunicațiilor financiare. Tactica trebuie să prevadă intervenții rapide pentru a împiedica ștergerea de la distanță a datelor sau activarea unor mecanisme automate de criptare ori distrugere.

În ceea ce privește ridicarea obiectelor și documentelor, accentul se pune pe identificarea celor care atestă proveniența fondurilor, natura tranzacțiilor, structura de proprietate a entităților implicate și relațiile economice simulate. Particularitatea constă în faptul că majoritatea probelor nu sunt ilicite în sine, ci capătă valoare incriminatorie prin corelare contextuală și cronologică cu alte elemente probatorii.

Particularitățile tactice ale audierii. Audierea în cauzele privind spălarea banilor implică o adaptare tactică minuțioasă, în funcție de calitatea procesuală, profilul psihologic și rolul efectiv al persoanei audiate. În cazul învinutului sau inculpatului, tactica urmărește demontarea versiunilor de apărare prin confruntare cu documente, corelarea declarațiilor cu datele bancare sau cu structurile economice simulate și utilizarea graduală a probelor indirecte pentru destabilizarea poziției sale. Este esențială evitarea confruntării directe premature, iar accentul cade pe obținerea unor recunoașteri parțiale care pot fi extinse progresiv.

În raport cu bănuitul sau învinutul, accentul tactic constă în valorificarea momentului emoțional asociat reținerii sau confruntării cu probe aparent limitate. Strategia presupune formularea întrebărilor într-o manieră progresivă, cu alternarea elementelor neutre și acuzatorii, astfel încât să fie favorizată deschiderea inițială și, ulterior, testată veridicitatea răspunsurilor.

În cazul martorilor – în special angajați ai instituțiilor bancare, contabili, juriști sau intermediari – tactica trebuie adaptată statutului profesional și presupusei poziționări în raport cu faptele investigate. Audierea se concentrează pe aspecte tehnice și operaționale, dar și pe identificarea posibilei complicități pasive sau a cunoașterii indirecte a provenienței fondurilor. Este importantă formularea unor întrebări clare, axate pe fapte concrete, evitându-se ambiguitățile care ar putea induce ezitări sau refuzuri de cooperare.

O categorie aparte o reprezintă reprezentanții persoanelor juridice implicate în procesul de disimulare. Tactica audierii acestora trebuie să vi-

zeze scoaterea în evidență a raporturilor reale de decizie și control, a relațiilor cu alte entități comerciale și a semnelor de simulare juridică. Audierea se bazează pe compararea declarațiilor cu datele din registrele comerciale, contracte, documente fiscale și structuri de proprietate.

În ceea ce privește specialiștii – auditori, evaluatori, experți fiscali sau IT – audierea are caracter preponderent tehnic, fiind direcționată spre lămurirea termenilor, validarea unor constatări și obținerea unor explicații privind documente sau procese care depășesc sfera de înțelegere a organului de urmărire penală. Tactica presupune formularea întrebărilor în limbaj clar, fără a presupune automat buna-credință sau lipsa implicării.

În ansamblu, tactica audierii în acest domeniu se bazează pe pregătirea prealabilă aprofundată, utilizarea graduală a informațiilor deținute, adaptarea la contextul psihologic al persoanei audiate și corelarea strictă a răspunsurilor cu probele existente. În cauzele de spălare a banilor, declarațiile devin utile doar în măsura în care sunt susținute logic și factual de întregul material probator.

Tactica prezentării spre recunoaștere. Prezentarea spre recunoaștere în investigarea infracțiunii de spălare a banilor presupune o serie de particularități tactice distincte. Această acțiune este orientată mai puțin către identificarea faptuitorului în sens clasic și mai mult către confirmarea implicării persoanelor intermediare sau identificarea documentelor și obiectelor utilizate în procesul de disimulare. Se aplică frecvent în cazul „interpușilor” sau al „mules”, care acționează în mod fragmentat și fără contact direct cu autorul principal, motiv pentru care recunoașterea trebuie atent pregătită, evitând sugestibilitatea.

Tactica vizează și recunoașterea obiectelor sau înscrisurilor – contracte, registre, dispozitive electronice – care, deși aparent banale, pot avea o valoare probatorie majoră în corelare cu celelalte elemente din dosar. Este necesară o selecție riguroasă a obiectelor prezentate, respectarea echilibrului vizual și evitarea oricăror elemente care ar influența subconștient reacția persoanei audiate.

În plus, particularitatea constă în faptul că recunoașterea este utilizată nu doar ca instrument de identificare, ci și ca mijloc de testare a veridicității declarațiilor anterioare și de verificare a coerenței poziției procesuale a martorilor sau suspectilor. Aceasta impune o abordare tactică integrată, parte a unui plan probator extins.

Tactica cercetării la fața locului. Cercetarea la fața locului în investigarea spălării banilor are un caracter mai degrabă documentar decât reconstrucitiv, fiind orientată spre identificarea urmelor indirecte ale activității infracționale în spații cu utilizare aparent legală (birouri, oficii, sedii de firme fictive). Particularitatea tactică constă în concentrarea asupra detaliilor ce relevă lipsa activității comerciale reale – mobilier minimal, lipsa angajaților, lipsa registrelor contabile, sau existența unor documente cu date neactualizate.

O atenție deosebită se acordă poziționării și stării mijloacelor materiale de probă, inclusiv a echipamentelor IT, care pot conține date criptate

sau ascunse. Este recomandată intervenția unui specialist în criminalistică digitală în timpul cercetării, pentru identificarea tehnică a rețelelor locale, serverelor de stocare sau dispozitivelor ascunse.

De asemenea, tactica trebuie să includă o documentare vizuală completă – fotografiere panoramică, filmare detaliată, marcarea obiectelor relevante – pentru a permite reconstituirea ulterioară a contextului și susținerea validității probatoriului în fața instanței. În acest tip de cauze, cercetarea nu urmărește descoperirea urmelor tradiționale, ci confirmarea indirectă a unui comportament disimulat.

Particularitățile utilizării cunoștințelor specializate. Utilizarea cunoștințelor specializate în investigarea infracțiunii de spălare a banilor presupune o tactică proactivă, fundamentată pe integrarea timpurie a expertizei tehnice în procesul penal. Particularitățile tactice constau în implicarea experților financiari, contabili, IT sau din alte domenii relevante încă din faza de identificare a urmelor infracționale și de orientare a direcțiilor de investigație. Se impune selecția riguroasă a specialiștilor în funcție de specificul mecanismului disimulat – fie că este vorba de tranzacții criptate, firme paravan sau structuri offshore – precum și delimitarea clară a rolului lor între constatarea tehnică și expertiza judiciară.

O altă particularitate tactică importantă este utilizarea cunoștințelor specializate nu doar pentru clarificarea probelor tehnice, ci și ca instrument de demontare a apărării făptuitorului, în special în cazurile în care acesta invocă complexitatea legală sau caracterul formal al documentelor financiare. Integrarea expertului în echipa investigativă, susținută de un dialog constant cu organul de urmărire penală, devine astfel o condiție tactică esențială pentru înțelegerea și probarea logicii infracționale disimulate, specifice spălării banilor.

Măsurile speciale de investigații și investigațiile financiare paralele. Măsurile speciale de investigații și investigațiile financiare paralele aplicate în cauzele de spălare a banilor se caracterizează printr-o tactică bazată pe anticipare, confidențialitate și sincronizare operațională. Particularitățile tactice constau în valorificarea autorizărilor legale pentru a obține probe ascunse sau inaccesibile prin metode clasice, documentarea conexiunilor între făptuitori și structuri economice paravan, precum și captarea traseului banilor în timp real. Investigația financiară paralelă este tactică în sine, oferind o imagine integrată asupra fluxurilor suspecte, susținând măsurile de confiscare și completând acțiunile penale cu o dimensiune patrimonială indispensabilă.

4) Analiza cooperării naționale și internaționale în investigarea infracțiunii de spălare a banilor relevă un cadru operațional complex, în care eficiența activităților de urmărire penală depinde esențial de calitatea și sincronizarea interacțiunii dintre instituțiile implicate. La nivel național, coordonarea între autoritățile de aplicare a legii, unitatea de informații financiare și structurile de control economic rămâne un proces în evoluție, care necesită standardizare procedurală, integrarea tehnologică a sistemelor de date și reglementări clare pentru partajarea responsabilităților.

5) La nivel internațional, cooperarea este influențată de gradul de compatibilitate legislativă dintre state, de disponibilitatea la schimb de informații operative și de participarea activă în rețelele și mecanismele multilaterale specializate. În acest context, armonizarea cadrului normativ intern cu standardele europene și internaționale, alături de crearea de echipe comune de investigație, devin imperative strategice. Prin urmare, investigarea spălării banilor nu poate fi concepută în afara unei rețele funcționale de cooperare instituțională, atât națională, cât și transfrontalieră, care să permită detectarea, documentarea și sancționarea eficientă a acestui fenomen cu caracter global și evolutiv.

În vederea perfecționării metodicii de investigare și a consolidării capacității operaționale a organelor de urmărire penală, venim cu următoarele recomandări și propuneri de lege ferenda, care vizează armonizarea legislației cu realitățile din practică, sporirea caracterului imperativ al anumitor prevederi procesuale și recunoașterea funcțională a rolului instituțiilor-cheie implicate în combaterea spălării banilor:

1) Având în vedere atribuțiile efective exercitate de SPCSB în cadrul activităților de identificare, monitorizare și documentare a tranzacțiilor suspecte, se impune recunoașterea explicită a acestuia ca organ de constatare. În prezent, SPCSB desfășoară activități cu caracter probatoriu ce anticipează și sprijină procesul penal propriu-zis, contribuind substanțial la declanșarea și fundamentarea urmăririi penale în cauzele de spălare a banilor și alte infracțiuni economico-financiare. Astfel, modificarea și completarea art. 273 CPP este necesară pentru a alinia reglementarea procesuală la realitățile instituționale și operaționale, consolidând cadrul juridic al constatării infracțiunilor și sporind eficiența sistemului de justiție penală.

2) În contextul actual al digitalizării infracționalității și al utilizării frecvente a sistemelor informatice ca mijloc de comitere sau ascundere a faptelor penale, implicarea specialiștilor în domeniul tehnologiilor informaționale trebuie să capete un caracter obligatoriu. Actuala formulare a art. 128 alin. (5)² CPP, care prevede participarea specialistului informatic „după caz”, lasă la aprecierea organului de urmărire penală o decizie ce poate afecta integritatea probelor electronice. În practică, perchezițiile informatice și ridicarea datelor electronice presupun cunoștințe avansate și instrumentar tehnic specific, fără de care investigația poate fi compromisă. Prin urmare, se propune excluderea sintagmei „după caz” și înlocuirea acesteia cu o formulare imperativă, care să impună participarea specialistului în toate situațiile în care sunt vizate sisteme informatice sau suporturi electronice. Această modificare ar reflecta atât standardele de bună practică judiciară, cât și exigențele protecției drepturilor fundamentale într-un proces penal desfășurat eficient și legal.

3) Recomandăm instituționalizarea unui mecanism național de coordonare interinstituțională permanentă, prin crearea unui consiliu consultativ operațional în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor. Acest organism ar trebui să includă toate instituțiile relevante (SPCSB, ARBI, CNA, Procuratura, BNM, SFS etc.) și să aibă atribuții de planificare strategică, ana-

liză de risc, armonizare a intervențiilor și formulare a politicilor comune de acțiune.

4) Recomandăm generalizarea utilizării investigațiilor financiare paralele în toate cauzele ce implică indicatori de activitate infracțională economică, cu includerea acestora în planul obligatoriu de urmărire penală. Acest tip de investigație permite nu doar identificarea provenienței fondurilor, ci și localizarea activelor ilicite, reconstrucția circuitelor financiare și fundamentarea măsurilor de confiscare.

5) Recomandăm implicarea specialiștilor IT și financieri în grupul de urmărire penală, în toate cauzele care implică suporturi electronice, criptomonede, rețele de firme paravan sau operațiuni financiare complexe. Această măsură ar garanta integritatea și relevanța tehnică a probelor, evitând riscul compromiterii acestora din lipsa expertizei operative adecvate.

6) Este necesar dezvoltarea unui sistem național securizat de alertă timpurie și partajare a datelor între instituțiile statului și entitățile raportoare, cu acces controlat pentru toate organele implicate în prevenirea și investigarea spălării banilor. Acest sistem ar permite identificarea timpurie a tranzacțiilor suspecte, corelarea automată a indicatorilor de risc și intervenția în faze incipiente ale activității infracționale.

Problema științifică importantă soluționată prin această cercetare constă în elaborarea unei metodicii criminalistice integrate și eficiente pentru investigarea infracțiunii de spălare a banilor, adaptată realităților instituționale, legislative și tehnologice ale Republicii Moldova. În condițiile în care caracterul transnațional al spălării banilor și diversificarea continuă a mecanismelor de disimulare a provenienței fondurilor impun soluții investigative dinamice, cercetarea oferă un cadru teoretic și operațional clar, centrat pe aplicabilitatea practică.

Prin structurarea metodicii investigative în raport cu etapele procesului penal și cu particularitățile probatorii ale acestei infracțiuni, lucrarea oferă soluții concrete pentru optimizarea activității organelor de urmărire penală, îmbunătățirea capacității de colectare și valorificare a probelor de natură financiară, precum și pentru consolidarea cooperării între instituțiile implicate. Cercetarea propune o serie de instrumente tactice adaptate contextului actual, care includ aplicarea investigațiilor financiare paralele, utilizarea tehnologiilor de analiză a tranzacțiilor suspecte, valorificarea datelor privind beneficiarii efectivi și corelarea informațiilor bancare cu alte surse relevante. Contribuția acestei lucrări depășește nivelul descriptiv al fenomenului, oferind direcții metodologice aplicabile în procesul de urmărire penală și facilitând adoptarea unor strategii coerente de contracarare a acestui tip de criminalitate, în concordanță cu standardele internaționale. Totodată, cercetarea integrează dimensiunea normativă, tactic-criminalistică și instituțională într-un cadru logic unitar, contribuind astfel la dezvoltarea unei doctrine naționale în domeniul metodicii investigării infracțiunii de spălare a banilor.

Sugestii privind potențialele direcții viitoare de cercetare. Având în vedere caracterul complex, transnațional și în continuă transformare al fe-

nomenului spălării banilor, precum și evoluția tehnologică accelerată care redefinesc mediul criminalistic, se impune orientarea cercetărilor viitoare către domenii inovatoare și interdisciplinare, capabile să ofere soluții științifice adaptate noilor realități operative. În acest sens, se pot identifica următoarele direcții prioritare de dezvoltare științifică: 1) *Elaborarea unei metodici criminalistice integrate pentru investigarea infracțiunilor financiare complexe, bazată pe corelarea instrumentelor de analiză financiară, expertiza digitală și mijloacele clasice de urmărire penală.* O astfel de abordare ar permite unificarea criteriilor de analiză probatorie și ar consolida eficiența activității investigative în cauzele de spălare a banilor; 2) *Studiul aplicării inteligenței artificiale și al analizei algoritmice în identificarea fluxurilor financiare ilicite.* Cercetările viitoare ar putea viza crearea de modele predictive capabile să detecteze tiparele disimulate de tranzacționare, utilizarea rețelelor neuronale pentru recunoașterea comportamentelor suspecte și integrarea acestor tehnologii în sistemele de alertă timpurie; 3) *Analiza criminalistică a utilizării criptomonedelor și a tehnologiilor blockchain în procesul de spălare a banilor.* În contextul proliferării monedelor digitale și a anonimatului asociat acestora, este necesară dezvoltarea unor metode specializate de investigare, care să combine expertiza financiară, informatică și juridică; 4) *Dezvoltarea conceptului de „criminalistică digitală financiară”* – un domeniu interdisciplinar emergent, aflat la intersecția criminalisticii, informaticii judiciare și economiei. Acesta ar trebui să ofere instrumente standardizate pentru colectarea, analiza și interpretarea probelor electronice cu conținut financiar, inclusiv în mediile virtuale; 5) *Studiul rolului criminalisticii în consolidarea mecanismelor de recuperare a activelor și în implementarea măsurilor de confiscare extinsă, prin dezvoltarea unor proceduri de urmărire și evaluare probatorie a bunurilor provenite din infracțiuni economico-financiare.*

BLIOGRAFIE:

1. Alberto Chong și Florencio López-de-Silanes, în Money Laundering and Its Regulation, Datele de catalogare în publicație furnizate de Banca Interamericană de Dezvoltare, Inter-American Development Bank and University of Amsterdam and NBER, Biblioteca Felipe Herrera P. 5, 55 p. HV6768 C85 2006 364.6168 C85---dc-22.
2. Analyse sectorielle des risques de blanchiment de capitaux et de financement du terrorisme, pp.20-22, Juin 2024. [citât: 06.04.2025]. Disponibil: https://www.amf-france.org/sites/institutionnel/files/private/2024-06/202406_analyse_sectorielle_lab-ft_fr.pdf?utm_source=chatgpt.com;
3. ANTI-MONEY LAUNDERING. Money Laundering in numbers [citât 13.08.2024]. Disponibil: [https://anti-money-laundering.eu/money-laundering-in-numbers/#:~:text=Global%20Estimates%3A,of%20the%20total%20global%20GDP](https://anti-money-laundering.eu/money-laundering-in-numbers/#:~:text=Global%20Estimates%3A,of%20the%20total%20global%20GDP;);
4. Barings Bank: Its Collapse, Acquisition, and Lessons Learned. [citât: 06.11.2024]. Disponibil: <https://www.investopedia.com/terms/b/baringsbank.asp>;
5. Basic Manual on the Detection And Investigation of the Laundering of Crime Proceeds Using Virtual Currencies, UNODC, June 2014, p.229. <https://www.unodc.org/documents/middleeastandnorthafrica/money-laundering/FULL10-UNODCVirtualCurrencies-final.pdf.pdf>;
6. Bernie Madoff Case [citât 24.03.2024]. Disponibil: <https://www.fbi.gov/history/famous-cases/bernie-madoff>;
7. BERNIE, Madoff, Creierul din spatele celei mai mari fraude din lume [citât 25.10.2024]. Disponibil: <https://www.descopera.ro/cultura/20304213-bernie-madoff-creierul-din-spatele-celei-mai-mari-fraude-din-lume>;
8. Ce sunt instrumentele financiare derivate [citât: 06.11.2024]. Disponibil: <https://cursdeguvernare.ro/ce-sunt-instrumentele-financiare-derivate-4-tipuri-de-derivate.html>;
9. Chainalysis, The 2023 Crypto Crime Report, Everything you need to know about cryptocurrency-based crime, February 2023, 109 p. Disponibil: https://hkibfa.io/wp-content/uploads/2023/02/Crypto_Crime_Report_2023.pdf [accesată: 15.11.2024];
10. Cobzariu, Maricela. Legislația și practici naționale privind combaterea spălării banilor. În: Tribuna doctorandului. Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, pp. 94. [citât 26.10.2024]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/12.Legislatia%20si%20practici%20nationale%20privind%20combaterea%20spalarii%20banilor.pdf
11. Colombia Poised to Seize Record \$1 Billion from Narco Brothers. [citât 23.10.2024]. Disponibil: <https://insightcrime.org/news/analysis/colombia-poised-to-seize-record-1-billion-from-narco-brothers/>;
12. Connections Between Money Laundering and Organized Crime

[citat 23.10.2024]. Disponibil: <https://www.transparency.org/en/publications/connections-between-money-laundering-and-organized-crime>;

13. Convenția Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005. Ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 165 din 13.07.2007. Publicat: 10.08.2007 în Monitorul Oficial Nr. 117-126 art. 532;

14. Convenția Europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, semnată la Strasbourg la 08.11.1990. Disponibilă: <https://rm.coe.int/16802ed9bd> [accesată: 14.03.2024];

15. Convenția internațională privind suprimarea terorismului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la New York la 9 decembrie 1999. Ratificată prin Legea Republicii Moldova nr.1241-XV din 18.07.2002. În vigoare pentru Republica Moldova din 9 noiembrie 2002. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 269. Disponibilă: https://antiteror.sis.md/sites/default/files/document/attachments/conventia_internationala_privind_suprimarea_finantarii_terorismului_din_09.12.1999.pdf [accesată: 24.06.2024].

16. Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată la New York la 15.11.2000. Ratificată prin Legea Republicii Moldova nr. 15-XV din 17.02.2005. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 333. În vigoare pentru Republica Moldova din 16.10.2005;

17. Convenția Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope nr. 215 din 20.12.1988. În vigoare pentru Republica Moldova din 16 mai 1995. Publicat: 30.12.1999 în Tratate Internationale Nr. 8 art. 215.

18. Convenția penală a Consiliului Europei privind corupția. Strasbourg, 27 ianuarie 1999. Semnată de Republica Moldova la 24 iunie 1999, Ratificată la 14.01.2004, Intrată în vigoare la 01.05.2004. Disponibilă: https://www.cna.md/public/files/legislatie/conventia_penala_privind_corupția_.pdf [accesată: 18.06.2024].

19. Convenția privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitate infracțională, adoptată la Strasbourg la 08.11.1990. Ratificată prin Legea Republicii Moldova nr. 914-XV din 15.03.2002. În vigoare pentru Republica Moldova din 1 septembrie 2002. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 107;

20. Department of the Treasury National Money Laundering Risk Assessment (NMLRA), February 2024 [citat 23.10.2024]. Disponibil: <https://home.treasury.gov/system/files/136/2024-National-Money-Laundering-Risk-Assessment.pdf>;

21. Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului european și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 141/73.

Disponibilă: <https://www.onpcsb.ro/pdf/Directiva%20UE%20849-2015.pdf> [accesată: 17.02.2024];

22. Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 198/29. Disponibilă: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017L1371> [accesată: 25.06.2024];

23. Directiva (UE) 2018/1673 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2018 privind combaterea prin măsuri de drept penal a spălării banilor. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 12.11.2018. Disponibilă: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L1673&from=EN> [accesată: 01.07.2024];

24. Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 156/43. Disponibilă: https://spcsb.gov.md/storage/legislation/International/CELEX_32018L0843_RO_TXT.pdf [accesată: 26.06.2024];

25. Directiva (UE) 2019/1153 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a anumitor infracțiuni și de abrogare a Deciziei 2000/642/JAI a Consiliului. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 11.7.2019. Disponibilă: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L1153&from=EN> [accesată: 01.07.2024];

26. Directiva din 16.05.2024 a Parlamentului European și a Consiliului privind mecanismele care trebuie instituite de statele membre pentru prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și de modificare și abrogare a Directivei (UE) 2015/849. Disponibilă: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-37-2024-INIT/ro/pdf> [04.07.2024];

27. Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei (UE) 2019/1153 în ceea ce privește accesul autorităților competente la registrele centralizate de conturi bancare prin intermediul sistemului de interconectare și măsurile tehnice de facilitare a utilizării evidențelor tranzacțiilor din 21.05.2024. Disponibilă: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-44-2024-INIT/ro/pdf> [accesată: 07.07.2024];

28. Do Thi Ha, Pham Thi Hong Nghia, Nguyen Thi Ngoc Yen, Understanding the International Cooperation to Combat Money Laundering of Vietnam in ASEAN, p. 2, 13 p. Disponibilă: https://law.unimelb.edu.au/___data/assets/pdf_file/0011/4356686/PHAM-Thi-Hong-Nghia_-NGUYEN-Thi-Ngoc-Yen_DO-Thi-Ha.pdf [accesată: 11.10.2024];

29. Educational Backgrounds of Money Laundering Offenders [citat 23.10.2024]. Disponibil: <https://www.acams.org/en/about/press/educational-backgrounds-in-money-laundering>;

30. Edward H. Jurith, 2002. „International Cooperation in the Fight Against Money Laundering,” *Journal of Financial Crime*, Emerald Group Publishing Limited, vol. 9(3), 01 Mar 2002, pages 212-216. ISSN: 13590790. DOI: 10.1108/eb026019;

31. El Chapo's Financial Empire. [citat 23.10.2024]. Disponibil: Disponibil: <https://legal.thomsonreuters.com/en/insights/white-papers/money-laundering-methods-of-drug-cartels-and-the-capture-of-el-chapo>;

32. Europol, SOCTA Report: Age Demographics of Economic Crime Offenders [citat 28.10.2024]. Disponibil: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/socta-report-serious-and-organized-crime>;

33. Ferwerda Joras, The Multidisciplinary Economics of Money Laundering, 2012, 180 p. Tjalling C. Koopmans Dissertation Series USE 007 Printed by Ridderprint, Ridderkerk. ISBN 978-90-5335-623-4;

34. Film Industry and Money Laundering [citat: 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.sanctions scanner.com/blog/film-industry-and-money-laundering-402>;

35. Financial Action Task Force on Money Laundering [citat 06.04.2025]. Disponibil <https://www.fatf-gafi.org/>;

36. Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN, 2023). Disponibilă: https://www.fincen.gov/sites/default/files/shared/FinCEN_Infographic_Public_508FINAL_2024_June_7.pdf [accesată: 21.11.2024];

37. FLORESCU, Viorel. Drept bancar și valutar. Ed. Tribuna Economică, București, 2006, p. 336, ISBN 978-973-1750-44-6;

38. Former Goldman Sachs Investment Banker Convicted in Massive Bribery and Money Laundering Scheme [citat 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/former-goldman-sachs-investment-banker-convicted-massive-bribery-and-money-laundering-scheme>;

39. Gaibu Sergiu, Knobel Andres, Republica Moldova - studiu de caz al noilor scheme de spălare a banilor. Lecții de învățat și consecințe pentru UE. Noiembrie 2018. Elaborat în cadrul „Inițiativei de Europeanizare peste frontierele Procesului” implementat de Institutul de Politici Europene din Berlin în parteneriat cu Expert-Grup din Chișinău și susținerea financiară a Fundațiilor Societății Deschise sub egida programului Inițiativa Societății Deschise pentru Europa. Disponibil: https://www.expert-grup.org/media/k2/attachments/Republica_Moldova_-_studiu_de_caz_al_noilor_scheme_de_spillare_a_banilor.pdf [accesată: 16.09.2024];

40. Ghidul privind identificarea activităților sau tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenirea și Combateră Spălării Banilor nr. 15 din 20.07.2023. Disponibil: https://spcsb.gov.md/storage/legislation/National/RO_ordin_15_r.pdf [accesată: 28.01.2024];

41. Ghidul privind identificarea beneficiarului efectiv, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenire și Combateră a Spălării Banilor nr. 21 din 08.07.2024. Disponibil: <https://spcsb.gov.md/storage/legislation/National/GHID%20BO%20ORDINUL%20SPCSB%20nr.%2021%20din%2008.07.2024.pdf> [accesată: 28.09.2024];

42. Ghidul privind identificarea și monitorizarea persoanelor expuse politic și indicii de risc privind persoanele expuse politic, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 23 din 06.09.2023. Disponibil: <https://spcsb.gov.md/storage/legislation/National/Ordin%2023.pdf> [accesată: 24.08.2024];

43. Golonka Anna, Cooperation with Third Countries in Combating Money Laundering in the Face of Modern Challenges, *Ius Novum*, 2023, vol. 17, no. 4, p. 20, pp. 15–39. DOI: 10.2478/in-2023-0027. Disponibilă: <https://iusnovum.lazarski.pl/iusnovum/article/view/1408/736> [accesată: 12.04.2024];

44. Graycar Adam, International Cooperation to Combat Money Laundering, from PART ID - Transnational Justice Matters. Published online by Cambridge University Press: 20 June 2019, p. 302, pp. 299 – 304. DOI: <https://doi.org/10.1017/9781108597296.050>. Disponibilă: <https://www.cambridge.org/core/books/abs/international-and-transnational-crime-and-justice/international-cooperation-to-combat-money-laundering/9450F1BF25A229142524CE473ADE182D> [accesată: 15.04.2024];

45. Guide on Identification and Investigation Techniques on Cases of Money Laundering originating from Political Corruption, Department against transnational organized crime (DTCO) organization of american states (OAS), lii (virtual) meeting of the group of experts for the control of money laundering, November 16, 2022 Washington DC – United States of America, 2022, p. 17, 20 p. OEA/Ser.L/LIIL.4.53 DDOT/LAVEX/DOC.7/22. Disponibil: https://www.oas.org/en/sms/dtoc/gelavex/53/docs/7-Guia_de_Tecnicas_de_identificacion_e_investigacion_LA-Corrupcion_ENG.pdf [accesată: 22.06.2024];

46. Hotărârea Parlamentului Nr. 239 din 16.12.2020 pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020–2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020–2025. Publicat: 05.0.2021 în Monitorul Oficial Nr. 33-41 art. 18. Disponibilă: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141224&lang=ro# [accesată: 13.01.2024];

47. International standards on combating money laundering and the financing of terrorism & proliferation the fatf recommendations. Updated November 2023 [citată: 27.04.2024]. Disponibil: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/recommendations/FATF%20Recommendations%202012.pdf.coredownload.inline.pdf>;

48. Janu N. Infrațiunea de spălare de bani: particularități specific metodologiei de investigare. În: „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Volumul IX, Partea 1. Cahul: USC, 2022, pp. 93-100.

49. Joseph Myers, Acting Deputy Assistant Secretary, Enforcement Policy, U.S. Department of the Treasury, International Standards and Cooperation in the Fight Against Money Laundering, *Economic Perspectives – An Electronic Journal of the U.S. Department of State*, Vol. 6, No. 2, mai 2001, p. 9, pp. 9-10;

50. Kao Kathleen, Laborde Jean- Paul, Riordan Paul, Brauders Dermot,

Hyung Keun Yoon, Miguel Angel Garcia, and Nedko Krumov, International Cooperation in Combating the Financing of Terrorism, Chapter 6 from Countering the Financing of Terrorism: Good Practices to Enhance Effectiveness, 12 May 2023, p. 155, pp. 153-177. Disponibil: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9798400204654/CH006.xml> [accesată: 12.04.2024];

51. Larii, Iurie. David, Mihail. Zonele off-shore și rolul lor în spălarea banilor. In: Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice , Ed. Editia II-a, 8 decembrie 2022, Chișinău. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare” al MAI, 2022, Ediția II-a, pp.75. [citât 25.09.2022]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/174800;

52. Legea nr. 308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Publicat: 23.02.2018 în Monitorul Oficial Nr. 58-66 art. 133. Disponibilă: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146050&lang=ro# [accesată: 09.02.2023].

53. Legea nr. 75 din 21.05.2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Publicat: 12.06.2020 în Monitorul Oficial Nr. 142-146 art. 260;

54. Manual de instruire privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului: Proiect finanțat de uniunea europeană prin Programul Phare, 2002 [citât 26.10.2024]. Disponibil: <http://www.onpcsb.ro/pdf/MANUAL%20INSTRUIRE%20-%20ROMANA.pdf>;

55. Manual on Countering Money Laundering and the Financing of Terrorism, Asian Development Bank January 2003, p. 11, 525 p. Disponibilă: <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/27932/countering-money-laundering.pdf> [accesată: 19.02.2024].

56. Mehedințu Mihai, Georgescu Irina Anca. Ghid privind indicatori de suspiciune și tipologii de spălare a banilor în domeniul cripto-ctivelor. București, 2023. ” [citât: 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.onpcsb.ro/uploads/articole/attachments/649421395a48f540328486.pdf>;

57. Mircos, Adrian, Russu, Sergiu. Investigațiile financiare paralele – proces indispensabil la investigarea și contracararea infracțiunilor generate de venituri ilicite. In: *Revista Procuraturii Republicii Moldova*, 2019, nr. 2, pp. 36-47. ISSN 2587-3601.

58. Ordinul Serviciului de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor nr. 21 din 04.08.2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului pentru entitățile supravegheate de către Serviciul de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Disponibil: <https://spcsb.gov.md/storage/legislation/National/Ordin%20nr.%2021%20din%2004.08.2023.pdf> [accesat: 14.02.2024];

59. Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 22 din 15.08.2023 Cu privire la aprobarea listei funcțiilor publice importante la nivel național care determină calitatea de persoană expusă politic. Disponibil: <https://spcsb.gov.md/storage/legislation/National/Ordinul%20nr.%2022%20din%2015.08.2023.pdf> [accesată: 28.01.2024];

60. Osoianu T. et al. *Tactica acțiunilor de urmărire penală*. Chișinău: Cartea Militară, 2020, p.30. ISBN 978-9975-3366-0-4;

61. Ostavciuc Dinu, Odagiu Iurie, Rusnac Constantin. *Cercetarea infracțiunilor din materia crimei organizate: Ghid practic=Investigation of crimes in matters of organized crime: Practical Guide* Chișinău: S.n., 2016, p. 147. ISBN 978-9975-121-35-4;

62. Ostavciuc Dinu, Osoianu Tudor. *Echipele comune de investigații – formă a asistenței juridice internaționale în materie penală*. În: *Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice* (Ediția a II-a). *Materialele Conferinței științifice cu participare internațională din 08.12.2022*. Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, Chișinău, 2023, p. 289-296. ISBN: 978-9975-135-66-5;

63. Păun Cătălin-Bogdan. *Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor*. În: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective*, Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 95. [cit. 26.10.2024]. ISSN 2587-4365. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/94-102_5.pdf;

64. *Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului din 15.05.2024*. Disponibil: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-36-2024-INIT/ro/pdf> [02.07.2024];

65. *Regulament al Parlamentului European și al Consiliului, din 15.05.2024, de instituire a Autorității pentru Combaterea Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010, (UE) nr. 1094/2010 și (UE) nr. 1095/2010*. Disponibil: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-35-2024-INIT/ro/pdf> [02.07.2024];

66. *Regulamentul (UE) 2023/1113 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive și de modificare a Directivei (UE) 2015/849*. *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* L 150/1. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1113> [accesat: 05.04.2024];

67. *Regulamentul privind cerințele în domeniul prevenirii și spălării banilor și finanțării terorismului pentru entitățile supravegheate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 21 din 04.08.2023*. Disponibil: <https://spcsb.gov.md/storage/legislation/National/Ordin%20nr.%2021%20din%2004.08.2023.pdf> [accesată: 29.01.2024];

68. Reniță, Gheorghe, Rusu, Mariana. *Spălarea banilor prin intermediul criptovalutelor: studiu de caz*. În: *Revista Institutului Național al Justiției*, 2024, nr. 1(68), pp. 16-21. ISSN 1857-2405;

69. *Resolution CM/Res(2017)19 amending Resolution CM/Res(2013)13 on the statute of the Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (MONEYVAL)*. Adopted by the Committee of Ministers on 27 September 2017 at the 1295th meeting of the Ministers' Deputies. Disponibilă: <https://search.coe.int/cm/#/%22CoE->

Identifier%22:[%220900001680758cb9%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]} [accesată: 16.03.2024];

70. Resolution Council of Europe and Committee of Ministers Res(2005)47 on committees and subordinate bodies, their terms of reference and working methods. Adopted by the Committee of Ministers on 14 December 2005 at the 951st meeting of the Ministers' Deputies. Disponibilă: [https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016805d91ee%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%2209000016805d91ee%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) [accesată: 14.03.2024];

71. Resolution CM/Res(2010)12 on the Statute of the Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (MONEYVAL). Adopted by the Committee of Ministers on 13 October 2010 at the 1095th meeting of the Ministers' Deputies. Disponibilă: [https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016805ce2da%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%2209000016805ce2da%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) [accesată: 15.03.2024];

72. Resolution CM/Res(2013)13 on the statute of the Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (MONEYVAL). Adopted by the Committee of Ministers on 9 October 2013 at the 1180th meeting of the Ministers' Deputies. Disponibilă: [https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016805c77e5%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%2209000016805c77e5%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) [accesată: 16.03.2024];

73. Serviciul Prevenirea Și Combaterea Spălării Banilor. Manual metodic pentru aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului de către alți participanți profesioniști. [cit.: 18.04.2024]. Disponibilă: https://spcsb.gov.md/storage/legislation/National/RO_Manual_DNFBP_1.pdf;

74. Sharman J.C., The Money Laundry: Regulating Criminal Finance in the Global Economy, p. 145. Disponibilă: <https://www.cornellpress.cornell.edu/book/9780801450181/the-money-laundry/#bookTabs=1> [accesată: 17.09.2024];

75. Șarco Vasile, Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor în științe economice, Chișinău, 2018, p. 11. Disponibilă: https://profiles.rise.md/upload/200323-sarco_vasile_thesis.pdf [accesată: 23.02.2024];

76. Șarco, Vasile Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor. USM, Chișinău, 2018, p.29 C.Z.U: 338.246.8 (043.3);

77. Ulian, Galina, Șarco, Vasile. Riscul de participare a băncii în procesul de spălare a banilor. În: Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Exacte și Economice), 2016, nr. 7(97), pp. 16. ISSN 1857-2073.

78. Yasaka, Noriaki. (2017), «Knowledge management in international cooperation for anti-money laundering», Journal of Money Laundering Control, Vol. 20 No. 1, pp. 27-34. <https://doi.org/10.1108/JMLC-09-2015-0040>. ISSN: 1368-5201.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI

Lucrări științifice

2.2. în reviste din străinătate recunoscute

1. ȘTEFAN Cristian-Eduard, PĂUN Cătălin-Bogdan. The analysis of the european legislation in the field of limiting the right to privacy through certain methods. În: *Studii de securitate publică*. Issue No: 2, 2013, pp. 138-149. București, România ISSN: 2284-8592 <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=172096>

2. PĂUN Cătălin-Bogdan. The analysis of the relation between the limitation of exercising the right to privacy and national security. În: *Studii de securitate publică*. Issue No: 4, 2012, pp. 34-41. București, România ISSN: 2284-8592 <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=170490>

3. PĂUN Bogdan-Cătălin, OSTAVCIUC, Dinu, Mecanismul de reflecție a urmelor activității infracționale în cazul spălării banilor. În: *Revista Universul Juridic. Revistă lunară de doctrină și jurisprudență*. iunie, nr.6, pp.119-136, 2025, București, România. (0,51 c.a.) ISSN 2393-3445.

<https://www.universuljuridic.ro/mecanismul-de-reflectie-a-urmelor-activitatii-infracționale-in-cazul-spalarii-banilor/2/>

4. PĂUN Cătălin-Bogdan, OSTAVCIUC, Dinu, Tactica reținerii bănuțului, învinutului în cazul investigării infracțiunii de spălarea banilor. În: *Revista Universul Juridic. Revistă lunară de doctrină și jurisprudență*. Iulie, nr.7, 2025, p.170 București, România. (0,57 c.a.) ISSN 2393-3445. <https://www.universuljuridic.ro/tactica-retinerii-banuitului-sau-invinutului-in-cazul-investigarii-infracțiunii-de-spalarea-banilor/?felicitari=true>

2.3. în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

1. RUSNAC, Constantin, PĂUN, Cătălin-Bogdan. Înregistrarea video a percheziției. În: *Legea și Viața*, 2022, nr. 1-2(361-362), pp. 43-49. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/152812

2. OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Cătălin-Bogdan. Tactical particularities of documents examination in the investigation of the crime of money laundering. În: *Supremația Dreptului*, 2024, nr. 2, pp. 10-20. (0,97 c.a.) ISSN 2345-1971. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/10-20_7.pdf Categoria B

3. OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN Cătălin-Bogdan. Instrumente juridice și operaționale internaționale privind investigarea infracțiunii de spălare a banilor. În: *Legea și Viața*. Nr. 1 (381) 2025, pp. 8-31. (2,1 c.a.) ISSN 2587-4365. https://academy.police.md/wp-content/uploads/2025/06/Legea_si_viața_nr_1_2025.pdf Categoria B

4. OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Cătălin-Bogdan, POȘTARU, Felicia. Some aspects regarding the criminal prosecution situations in money laundering cases: the situation of the Republic of Moldova. În: *Legea și Viața*, 2025, nr. S, pp. 294-304. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/230573 Categoria B

5. OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Cătălin-Bogdan, GROSU, Igor. The impact of new european union regulations on the forensic investigation of money laundering offenses as a component of international cooperation. În: *Legea*

și *Viața*, 2025, nr. S, pp. 137-148. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/230547 Categoria B

3. Articole în culegeri științifice

3.2. culegeri de lucrări ale conferințelor internaționale

1. OSTAVCIUC, Dinu; Cătălin-Bogdan PĂUN. Politica UE privind instrumentele juridice și organismele nou create în lupta împotriva spălării banilor și finanțării terorismului. În: *Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice*. Conferință științifico-practică internațională. 09.12.2021. Chișinău, Republica Moldova, 2022, pp. 138-143. (0,36 c.a) ISBN 978-9975-135-53-5. CZU 34+351.74(082)=135.1=161.1 https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/153529

2. PĂUN, Cătălin-Bogdan. Abordări normative ale cooperării, în plan european, a organelor/ instituțiilor cu atribuții și competențe în investigarea infracțiunilor de spălare a banilor. În: *Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice*, Ed. Editia II-a, 8 decembrie 2022, Chișinău. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare” al MAI, 2022, Ediția II-a, pp. 400-415. ISBN (pdf) 978-9975-135-66-5. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/174843

3. PĂUN, Cătălin-Bogdan. Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor. În: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective*, Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 94-102. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/185378

4. PĂUN, Cătălin-Bogdan. Particularities of the hearing of the suspect/accused within the investigation of money laundering crimes. În: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective*, Ed. 6, 25 aprilie 2024, Chișinău. Chișinău: 2024, Ediția 6, pp. 557-564. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/207722

5. OSTAVCIUC Dinu, PĂUN Cătălin-Bogdan Cooperarea națională a organelor de aplicare a legii din Republica Moldova în vederea descoperirii și investigării infracțiunii de spălarea banilor. În: „Jandarmeria Română – tradiții și perspective” Ediția a XII-a, 01 aprilie 2025, Conferința științifică internațională, Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” București, România., pp.193-212 (1.5 c.a) ISSN 2601-5307, ISSN-L: 2601-5307

3.3. culegeri de lucrări ale conferințelor naționale cu participare internațională

OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Bogdan Cătălin. Trăsăturile și algoritmul metodic al acțiunilor realizate în etapa inițială de cercetare a „spălării banilor”. În: *Educația și cercetarea în învățământul superior: realități și perspective*, Ed. 1, 1-2 iulie 2022, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Universitatea de Studii Politice și Economice Europene “Constantin Stere”, 2022, 1, pp. 77-83. ISBN (pdf) 978-9975-3509-1-4 (PDF). https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2295

ADNOTARE

Cătălin-Bogdan PĂUN. „Metodica investigării spălării banilor”. Teză de doctor în drept. Școala Doctorală „Științe penale și Drept public” a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova. Chișinău, 2025.

Structura tezei: text de bază – 264 pagini, adnotare în limbile română, engleză și rusă, lista abrevierilor, introducere, patru capitole divizate în paragrafe, concluzii generale și recomandări, bibliografie alcătuită din 356 de surse, lista publicațiilor autorului (13 lucrări științifice relevante).

Cuvinte-cheie: spălarea banilor, investigare criminalistică, metodică, tactici, cooperare interinstituțională, probe

Domeniul cercetării: criminalistică, expertiză judiciară, investigații operative.

Scopul și obiectivele lucrării: Scopul principal constă în fundamentarea științifică a unei metodici criminalistice complexe, moderne și aplicabile în investigarea infracțiunii de spălare a banilor, cu integrarea elementelor tactico-procedurale, a cooperării interinstituționale și a standardelor internaționale. Obiectivele includ analiza doctrinară și normativă a problematicii, conturarea caracteristicii criminalistice a infracțiunii, determinarea situațiilor tipice de urmărire penală, studierea tacticilor investigative specifice acțiunilor procesuale, valorificarea rezultatelor investigațiilor financiare paralele, precum și formularea propunerilor de ajustare legislativă și metodologică în context național și internațional.

Noutatea și originalitatea științifică: Noutatea constă în propunerea unui cadru metodologic adaptat specificului infracțiunilor de spălare a banilor în Republica Moldova, fundamentat pe surse doctrinare actuale și practici comparative. Originalitatea cercetării se reflectă în formularea unor soluții tactice inovatoare privind acțiunile procesual-penale (percheziții, expertize, audieri), integrarea investigațiilor financiare paralele în metodologia de urmărire penală și propunerea unui model eficient de cooperare internațională în cazurile transfrontaliere.

Semnificația teoretică a tezei: Lucrarea contribuie la consolidarea bazei științifice a criminalistici în domeniul combaterii criminalității economico-financiare, oferind un cadru conceptual coerent pentru investigarea unei infracțiuni moderne și greu detectabile. Autorul propune reinterpretări doctrinare și soluții integrate, utile pentru dezvoltarea teoriei și practicii investigării penale.

Valoarea aplicativă a tezei: Teza oferă practicienilor – procurori, ofițeri de urmărire penală, inspectori fiscali, judecători – un instrument metodologic complet privind investigarea spălării banilor, inclusiv modele de analiză a fluxurilor financiare, tactici de obținere și valorificare a probelor electronice și financiare, strategii de colaborare cu instituții naționale și internaționale. Concluziile și recomandările pot fi valorificate în activitatea organelor de aplicare a legii, în cadrul programelor de pregătire profesională și în procesul de elaborare a politicilor publice anticorupție.

Implementarea rezultatelor științifice: Rezultatele cercetării contribuie la dezvoltarea unui cadru metodic eficient pentru investigarea unei infracțiuni cu incidență majoră asupra securității economice și financiare. Teza propune măsuri aplicabile în actualizarea legislației, în perfecționarea instrumentarului criminalistic, dar și în armonizarea cadrului normativ cu standardele internaționale (FATF, UE). Lucrarea are un caracter inovator și integrator, oferind soluții operaționale și tactice pentru investigarea spălării banilor în condițiile globalizării și digitalizării economice.

ANNOTATION

Cătălin-Bogdan PĂUN. “The methodology of investigating money laundering”
Doctoral Thesis in Law. Doctoral School “Criminal Sciences and Public Law” of
the “Ștefan cel Mare” Academy of the Ministry of Internal Affairs of the Republic
of Moldova. Chișinău, 2025.

Thesis structure: main text – 264 pages, annotation in Romanian, English, and Russian; list of abbreviations; introduction; four chapters divided into subchapters; general conclusions and recommendations; bibliography consisting of 356 sources; list of 13 scientific publications by the author.

Keywords: money laundering, criminalistic investigation, methodology, tactics, interinstitutional cooperation, evidence.

Research field: criminalistics, forensic expertise, operative investigations.

Aim and objectives of the thesis: The main aim of the thesis is to scientifically substantiate a complex, modern, and applicable forensic methodology for investigating money laundering offenses, integrating procedural-tactical elements, interinstitutional cooperation, and international standards. The objectives include: analyzing doctrinal and normative perspectives on the subject; developing the forensic profile of the offense; identifying typical investigative situations; studying specific tactics related to procedural actions; enhancing the use of parallel financial investigations; and proposing legislative and methodological improvements adapted to national and international contexts.

Scientific novelty and originality: The novelty of the research lies in proposing a methodology tailored to the specific features of money laundering offenses in the Republic of Moldova, based on current doctrinal sources and comparative practices. The originality is reflected in the development of innovative procedural tactics (e.g., searches, expert examinations, interrogations), the integration of parallel financial investigations into the investigation process, and the formulation of an effective model for international cooperation in transnational cases.

Theoretical significance of the thesis: This work strengthens the scientific foundation of forensic methodology in the field of economic and financial crime. It offers a coherent conceptual framework for addressing a modern and difficult-to-detect offense. The thesis provides theoretical reinterpretations and integrated solutions that are valuable for further academic research and doctrinal development.

Practical value of the thesis: The research offers a comprehensive methodological tool for practitioners—prosecutors, criminal investigators, tax inspectors, and judges—providing practical guidance on analyzing financial flows, obtaining and assessing electronic and financial evidence, and building interinstitutional collaboration. The conclusions and recommendations are also applicable in professional training programs and in the design of public anti-corruption and anti-money laundering strategies.

Implementation of the scientific results: The results contribute to the development of an effective methodological framework for investigating an offense with a significant impact on national and international financial security. The thesis proposes applicable measures for improving legislation, enhancing forensic tools, and aligning legal frameworks with international standards (FATF, EU). The research presents innovative and integrative solutions, offering both operational and strategic instruments for investigating money laundering in the context of globalization and digitalization of the economy.

АННОТАЦИЯ

Кэтэлин-Богдан ПЭУН. «Методика расследования отмывания денег». Диссертация на соискание ученой степени доктора юридических наук. Докторантура «Уголовные науки и публичное право» Академии «Штефан чел Маре» Министерства внутренних дел Республики Молдова. Кишинёу, 2025 г.

Структура диссертации: основной текст — 264 страницы, аннотация на румынском, английском и русском языках; список аббревиатур; введение; четыре главы, разделённые на параграфы; общие выводы и рекомендации; библиография, включающая 356 источников; перечень 13 научных публикаций автора.

Ключевые слова: отмывание денег, криминалистическое расследование, методика, тактика, межведомственное сотрудничество, доказательства.

Область исследования: криминалистика, судебная экспертиза, оперативно-розыскная деятельность.

Цель и задачи исследования: Целью диссертации является научное обоснование комплексной, современной и практически применимой криминалистической методики расследования преступлений, связанных с отмыванием денег, с учетом тактических, процессуальных, межведомственных и международных стандартов. Задачи включают: анализ доктринальных и нормативных аспектов данной проблемы; разработку криминалистической характеристики преступления; выявление типичных следственных ситуаций; исследование тактических приёмов проведения процессуальных действий; интеграцию параллельных финансовых расследований и формулирование предложений по совершенствованию законодательства и методик на национальном и международном уровнях.

Научная новизна и оригинальность: Новизна исследования заключается в разработке методики, адаптированной к особенностям преступлений, связанных с отмыванием денег в условиях Республики Молдова, на основе современных доктринальных источников и сравнительной практики. Оригинальность проявляется в предложении инновационных тактических решений (обыски, экспертизы, допросы), интеграции параллельных финансовых расследований в уголовный процесс и в разработке эффективной модели международного сотрудничества в транснациональных делах.

Теоретическая значимость диссертации: Работа вносит вклад в развитие научной базы криминалистики в сфере борьбы с экономической и финансовой преступностью. Автор предлагает последовательную концептуальную рамку, способствующую решению современных задач расследования преступлений. Предложенные автором теоретические положения и доктринальные интерпретации представляют научную ценность для дальнейших исследований.

Прикладное значение диссертации: Результаты исследования представляют собой практический инструмент для специалистов — прокуроров, следователей, сотрудников налоговых органов и судей — по выявлению, фиксации, расследованию и предупреждению преступлений, связанных с отмыванием денег. Выводы и рекомендации могут быть использованы в профессиональной подготовке сотрудников правоохранительных органов, а также при разработке государственных антикоррупционных стратегий и программ по борьбе с отмыванием денег.

Внедрение научных результатов: Результаты диссертации способствуют формированию эффективной методической базы для расследования преступлений, представляющих угрозу финансовой безопасности на национальном и международном уровнях. Предложенные меры применимы при совершенствовании законодательства, обновлении криминалистических инструментов и приведении правовой базы в соответствие с международными стандартами (ФАТФ, ЕС). Работа содержит инновационные и интеграционные решения, направленные на повышение эффективности расследования отмывания денег в условиях глобализации и цифровизации экономики.

PĂUN Cătălin-Bogdan

METODICA INVESTIGĂRII SPĂLĂRII BANILOR

**Specialitatea: 554.04 – Criminalistică, expertiză judiciară,
investigații operative**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTOR ÎN DREPT

Aprobat spre tipar: 10.10.2025
Hârtie offset. Tipar offset.
Coli de tipar: 2,95

Formatul hârtiei 60x90/16
Tiraj 30 ex.
Comanda nr. 244

Tiparul executat la Tipografia Departamentului editorial poligrafic
al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
mun. Chișinău, str. Gheorghe Asachi nr. 21,
MD-2009 Republica Moldova